NATIONAL LIBRARY
JAN 11 1972
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND THE U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

WEDNESDAY, NOVEMBER 24, 1971

LATVIJA AMERIKĀ

36. N-RS. TREŠDIENA, 1971. G. 24. NOVEMBRIS XI. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevēja — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Ņujorkas redakcijas vadītāja: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5' 14. Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28 West-Germany. Austrālijā: Ed. Šmugeja, 39 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Kāpēc latviešu sinodi Amerikā?

III

Mūsu politiski-kristīgā cīņa un sūtība var arī neattaisnot mūsu iekļaušanos lielajās amerikāņu sinodēs, kur mūsu balss ir gauži vāja.

Visbeidzot varam šo jautājumu atbildēt arī šādi: ja amerikāņi apvienojas, vai nebūtu laiks arī mums apvienoties?

Kādas ir latviešu draudžu izstāšanās iespējas no amerikāņu sinodēm ? —

Parasti sinožu satversmes paredz rakstveida lūguma iesniegšanu par izstāšanos līdz ar aplieciņājumu no uzņēmējas sinodes par gatavību šo draudzi uzņemt. Bet no sinodes izstāties un tai pašā laikā neiestāties kādā citā sinodē nevar. Ja turpretim nodibinātos Latviešu ev. lut. draudžu sinode Ziemeļamerikā, tad visas 26 pašreizējās latviešu sinodiālās draudzes varētu prasīt savām sinodēm atļaujas pāriešanai uz latviešu sinodi.

Šai sakarībā LELDAAs priekšnieks prāv. A. Veinbergs ir rakstījis un apmeklējis kopā ar citiem mūsu baznīcas pārstāvjiem ALC, LCA un LC-MS prezidentus un apgaismojis viņiem mūsu baznīcas problēmas par latviešu sinodes dibināšanu. Visi trīs šo baznīcu prezidenti bijuši simpatiski noskaņoti mūsu nodomam un rakstiski apstiprinājuši, ka viņi ieteiks savām sinodēm atlaist latviešu draudzes, lai tās varētu pāriet uz latviešu *sinodi, ja tāda tiktu nodibināta.*

Kas notiek ar draudžu īpašumiem, ja tās pāriet no vienas sinodes otrā? —

Ja pāriešana notiek ar abu sinožu piekrišanu, tad īpašumi paliek draudzes rīcībā, kā jau tas ir arī tagad ar visām mūsu sinodālām draudzēm. Ja kāda draudze ir aizņēmusies no savas sinodes naudu savas baznīcas pirkšanai, tad, protams, šī nauda jāatdod resp. maksājumi jāturpina.

Draudžu likvidācijas gadījumā latviešu un amerikāņu sinodēs esošo draudžu īpašumi pāriet šo sinožu rīcībā; neatkarīgo draudžu īpašumi, turpretim, vadoties no štata resp. provinces likumiem pāriet valsts īpašumā, ja satversmē nav paredzēta kāda cita juridiska persona. Kaut arī šis jautājums nav aktuāls tuvākos gados, tad tomēr būtu jāatrod labāks izkārtojums un sinodes nodibināšana tādu dotu.

Kā tiks kārtotas mācītāju pensijas?

Mācītāju pensiju jautājums ir sarežģīts. Bet tūliņ arī jāsaka, ka ne visi latviešu mācītāji, kas kalpo kādā amerikāņu vai kanadiešu sinodē ir nodrošināti ar pensijām. Tādēļ mācītāju pensiju jautājums mūsu baznīcai būs jākārto neatkarīgi no tā, vai savu sinodi nodibināsim, vai ne. Mācītāji, kas savās līdzšinējās sinodēs pensijas izpelna, nevarēs no tām varbūt izstāties, lai nezaudētu ievērojamu šīs pensijas daļu. Šīs sinodes, tomēr, ja tās būs labvēlīgi noskaņotas pret latviešu sinodi, varēs šos mācītājus „aizdot" kalpošanai mūsu draudzēs. Bez tam kāda no iepriekš minētajām baznīcām ir arī izteikusi savu labo gribu palīdzēt mums šo pensiju jautājumu izkārtot. Ir iespējams, ka padomu un palīdzību varēsim saņemt arī no Latviešu palīdzības fonda.

Kādas ir latviešu draudžu domas par sinodes dibināšanu?

Sinodes satversmes komisija (priekšsēdis Dr. J. Robiņš un sekretārs māc. V. Vārsbergs) ir izdarījusi aptauju šajā jautājumā īpaši griežoties pie sinodālām draudzēm. Ir saņemta pavisam 31 atbilde, pie kam aptaujas rezultāti ir šādi: par latviešu sinodes dibināšanu ir izteikušās 23 draudžu padomes vai valdes, pret 3 padomes vai valdes un 5 draudžu padomes vai valdes nav izšķirušās.

Kā varētu latviešu sinodi nodibināt?

Techniski tā ir juridiska problēma. Baznīcas virsvaldes juriskonsults sen. A. Rumpēters un adv. Dr. J. Padegs (Ņujorkā) un I. Krafts (Mineapolē) neredz šķēršļus sinodes nodibināšanai, bet viņu uzskati atšķiras dažās detaļās. Pašlaik LELDAAs draudzes ir zem dažādām jurisdikcijām, tādēļ šķiet, ka tās struktūra neatļautu to pārvērst in corpore par sinodi, bet tā būtu jāorganizē no jauna.

Sinodes statūtu komisija savā 1970. gada maija sēdē Toronto nolēma ieteikt draudzēm sekojošu procedūru sinodes dibināšanas jautājumā. Pamatojoties uz LELDAAs ģenerālkonferences 1969. gada rezolūciju par sinodes dibināšanu, sinodes satversmes projekts vispirms apspriežams LELDAAs apgabalu konferencēs. Tas jau ir noticis, pie kam projekts apspriests arī š.g. februārī LELDAAs pārvaldes sēdē Mineapolē. Patlaban tas ir piesūtīts visiem Baznīcas virsvaldes locekļiem.

Pēc tam katra draudze: 1) piesūta ikvienai savai ģimenei sinodes satversmes projekta kopiju; 2) notur informācijas sapulci šī projekta apspriešanai; 3) izdara rakstveida nobalsošanu vai aptauju par šo projektu, prasot vismaz ½ balstiesīgu draudzes locekļu piedalīšanos; 4) kur draudzes statūti neparedz rakstveida nobalsošanu, sasauc ārkārtas sapulci šī jautājuma izlemšanai; 5) *paziņo balsošanas rezultātus sinodes satversmes komisijai.*

Pēc tam, kad par sinodes dibināšanu nobalsojušas vismaz ⅔ LELDAAs draudžu, sinodes satversmes komisija lūdz Baznīcas virsvaldi sasaukt sinodes dibināšanas sapulci, aicinot tajā piedalīties visu LELDAAs draudžu pārstāvjus un to mācītājus.

Kā no visa teiktā redzams, sinodes satversmes komisijas pieeja ir ļoti uzmanīga, lai ikvienam draudzes loceklim būtu iespēja visā pilnībā iepazīties ar sinodes satversmes projektu un pēc tam par to izteikties, nododot savu balsi.

Nav iespējams ne pieminēt, ne arī atbildēt uz visiem jautājumiem, kādi varētu rasties latviešu sinodes dibināšanu kārtojot. Ir atrisināmas un neatrisināmas problēmas, bet šī nav neatrisināma problēma. Ar labu gribu, pacietību, izturību un Dieva palīgu mēs to varam atrisināt, tā atstājot skaistu mantojumu nākamajām paaudzēm.

Sinodes dibināšanas ierosinātāji grib iet evolūcijas, bet ne revolūcijas ceļu, kā tas dažreiz norādīts. Ja LELDAA ir pirmais etaps mūsu draudžu konsolidēšanā, tad sinodes dibināšana šai kontinentā ir nākamais loģiskais solis. Ja Dievs mums ir devis kādu uzdevumu trimdā, tad nebūtu pareizi vienmēr mest skatienu tikai atpakaļ pagātnē, bet mums jāmeklē arī jauni ceļi savas baznīcas eksistences nodrošināšanai nākotnē rietumu pasaulē.

Latviešu sinodes dibināšana ir ticības apliecināšana pašu spēkiem, labai gribai un palīdzībai Dievam. „Jo Dievs nav mums devis bailības garu, bet spēka un mīlestības un savaldības garu" saka apustulis Pāvils (2 vēst. Tim. 1:7). Šo pašu domu apcer arī mācītājs I. Gaide, LELDAAs pārvaldes priekšnieka vietnieks, LELDAAs pārvaldes 3. apkārtrakstā 1970. gada jūlijā:

„Ja jau Latvijas baznīcai un latviešu draudzēm ir kādi uzdevumi, no Dieva mums uzticēti, trimdas gados veicami, tad ir pēdējais laiks, kā tos pildām ar nedalītu sirdsdegsmi, lūgšanās un gārā vienoti. Nedomāju, ka šie uzdevumi varētu būt mazi, ja jau tik daudz laika un iespēju mums dots. Šie uzdevumi nevarētu arī būt tādi, kas neveicinātu vienam otra pieņemšanu Kristus mīlestībā".

Sinodes satversmes komisija

Apvienotais koris diriģenta T. Ozoliņa vadībā 18. novembra atceres aktā Čikagā.

Foto: Daumants Tomsons

Kad pēc balsīm vairs nav jācenšas

LATVIJAS VALSTSSVĒTKU PIEŅEMŠANA TORONTO

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā rīkotā Latvijas valstssvētku pieņemšana 19. novembrī Latviešu namā Toronto bija pulcinājusi ap 150 dalībnieku, galvenokārt pašu latviešu organizāciju un draudžu vadītājus un darbiniekus, kā arī citus sabiedrības pārstāvjus. Kā katru gadu, it kupli bija pārstāvētas arī citas etniskās grupas, it sevišķi baltieši, bet tikpat kā neredzēja kanadiešu iestādījumu reprezentantus. Bija ieradušies Toronto pilsētas oldermaņi A. Odonahjū un V. Boičuks, kā arī Karaliskā Ontario mūzeja tekstilnodaļas kurātors H. Burnhams, bet tie arī bija visi, kas ar savu klātieni pagodināja Latvijas valstssvētku pieņemšanu. Būtībā tas jau bija iepriekš paredzams, jo Ontario provinces parlamenta vēlēšanas notikušas jau oktobrī un tuvākajā laikā citas vēlēšanas nav paredzamas, tādēļ, kā jau bieži piedzīvots Latvijas dzimšanas dienas svinībās, atsevišķo partiju kandidāti neizrāda sevišķu interesi un rosmi balsu iegūšanai. Šoreiz citos pienākumos aizkavēts izrādījās arī Ontario provinces valdības iekšlietu ministrs J. Jaremko, kas iepriekšējos gados vienmēr bija viesu vidū, taču viņš bija sūtījis vismaz rakstveida novēlējumus, tāpat kā viņa kolēģa sociālo un ģimenes lietu ministrs T. Velšs. Federālā valdība un liberāļu parlamentārieši Otavā bija „tinušies klusēšanas plīvuros" ...

Bez minētajiem viesu vidū bija Lietuvas ģenerālkonsuls Dr. J. Žmuidzinas, jaunieceltais Igaunijas konsuls I. Heinso, Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis U. Peterso, Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēde S. Luitsalu, Kanadas lietuviešu kopības priekšsēdis J. Čaplinskas un vai rāki citi lietuviešu un igauņu organizāciju darbinieki, kā arī Slovaku atbrīvošanas apvienības priekšsēdis un Ontario etniskās preses apvienības goda priekšsēdis Dr. J. Kiršbaums un Sadarbības līgas priekšsēdis M. Jakubecs; vairums ar dzīvesbiedrēm.

Viesus īsā uzrunā apsveica Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T. Kronbergs, norādot, ka šis vakars nav domāts runām, kuŗas paredzētas svētku aktā dienu vēlāk, kā arī iepazīstinot ar Brīvās pasaules latviešu apvienības un Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdi U. Gravu no Ņujorkas, kas arī teica īsu uzrunu. Ar to Latvijas valstssvētku oficiālā daļa bija beigusies, un turpmākās stundas aizritēja individuālās pārrunās, viesiem spirdzinoties ar baltos „kapteiņu tērpos" ģērbto bārmeņu pasniegtiem dzērieniem un cepumu uzkodām, kuŗas piedāvāja tautas tērpos ģērbušās jaunietes, bez noņēmējiem nepaliekot arī dāmu pārzinātajam kafijas galdam. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, latviešu tautas tērpi visumā bija redzami maz, dāmām vairāk cenšoties arī valstssvētku pieņemšanā parādīt savas jaunākās kokteiļkleitas vai vakartērpus.

Zg.

Svinīga 18. novembŗa manifestācija Čikagā

Kā katru gadu, arī šogad 18. novembŗa atceres aktu rīkoja Čikagas latviešu organizāciju apvienība, bet par tā norisi un programmu atbildīgs bija apvienības sarīkojumu daļas vadītājs K. Vanags. Viņa izkārtojumā akts ieguva jaunu nozīmi un izvērtās par svinīgu manifestāciju, kuŗu godam novērtēja pāri par 800 apmeklētāju.

Sarīkojumu ievadīja Latvijas karoga ienešana. Karognesējs U. Sprūdžs aicināja godināt kritušos karavīrus, kas savas dzīvības atdevuši par Latvijas brīvību, kā arī tos, kas šobrīd krīt cīņās par savu un mūsu brīvību. Klusuma brīdim sekoja E. Strautmaņa diriģētā apvienotā kora dziedātā A. Jurjāna — Mūsu Tēvs.. Lūgšanu vadīja māc. V. Landmanis. Atklāšanas runu teica Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Dinbergs, atzīmējot, ka sāpju liecumā norūdītais latviešu tautas raksturs nav salaužams un izsakot ticību jaunam Latvijas valsts brīvības rītam. Dr. A. Dinbergs nolasīja ASV sekretāra Rodžera apsveikumu Latvijas sūtniecībai Vašingtonā, sakarā ar Latvijas 53. gadskārtu.

Svētku runu sacija LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, uzsverot vienotības nepieciešamību trimdas saimē, jo mēs esam brīvībā un nesam atbildību arī par mūsu apspiesto tautu dzimtenē. „Nerunāsim tik daudz par pagātni, bet domāsim par nākotni," aicināja T. Kronbergs. Runātājs izteica arī savus ieskatus par t.s. kultūras apmaiņu, kuŗa ir un paliek vienpusīga. Dzimtenes apmeklējumi nekādā ziņā nedrīkst kaitēt trimdas kopībai. Ja tie domāti tikai piederīgo apmeklēšanai, nebūtu nosodāmi, bet nav attaisnojama to personu rīcība, kas ar dažādiem publiskiem priekšnesumiem pakalpo okupācijas varai. Ļoti svarīgs ir jautājums par tautas dzīvā spēka uzturēšanu. Statistika rāda, ka proporcionāli skaitam, latviešu dzimstības procents ir zemākais pasaulē. Mūsu uzdevums būt nomodā par mūsu jaunatni, kuŗa, īpaši apmeklējot augstākās mācību iestādes, bieži paklauta komūnisma ietekmei un anarchijas metodēm, kā to pierādījuši studentu nemieri brīvajā pasaulē. Ir nepieciešama latviskā gara mobilizācija. Atbalstāmas trimdas latviešu organizācijas, ja ne tieši ar līdzdarbību, tad ar materiāliem līdzekļiem šo organizāciju pasākumu veicināšanai. „Būsim vienoti! Palīdzēsim sev, tad Dievs palīdzēs mums!" savu runu pabeidza T. Kronbergs.

Latviešu jaunatnes sveicienu nodeva ALJAs priekšsēdis Z. Ķezbers. Viņš aicināja atcerēties un pieminēt Latviju ne vien svētkos un tikai reizi gadā, bet darīt to katru dienu.

Sakarā ar 18. novembŗa atzīmēšanu, Čikagas latviešu organizāciju apvienība saņēmusi Ilinojas gubernātora R. Ogilvia (R. B. Ogilvie) proklamāciju, Čikagas pilsētas galva R. Dēlijs (R. Daley), Lietuvas konsuls J. Daužvārža, Amerikas lietuviešu apvienības priekšsēža Dr. K. Bobeļa apsveikumus, kuŗus nolasīja S. Priedulāja. Čikagas lietuviešu rezolūciju, kuŗas teksts angļu valodā bija pievienots sarīkojuma programmas lapiņām, nolasīja S. Aistara.

Par darbību Latvijas brīvības un latviešu trimdas sabiedrības labā, V. Vīksniņš LB sadarbības centra vārdā pasniedza Apspiesto tautu komitejas Eizenhauera piemiņas medaļu sūtnim Dr. A. Dinbergam un LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam.

Pateikdamies svētku runu sniedzējiem, apsveicējiem, programmas izpildītājiem un ikvienam akta dalībniekam, Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis R. Kiršteins atzīmēja, ka 18. novembŗa atcere Čikagā ievadīta jau 12. novembrī ar attiecīgu latviešu radioraidījumu, bet 13. novembrī Latvijas 53. gadu neatkarības atcerei veltītu programmu pārraidījis lietuviešu radio. Īpašu ČLOA atzinību izteica Apspiestō tautu komitejas Čikagas priekšsēdim V. Vīksniņam un V. Korstam, kuŗi ar savu darbību popularizējuši latviešu vārdu ārpus Čikagas.

Priekšnesumu daļā režisors E. Upermanis skandēja 18. novemb-

(Beigas 5. lpp.)

Vilis Hazners

Ticēsim nākotnei, ticēsim Latvijai

DV ORGANIZĀCIJAS PRIEKŠNIEKA VIĻA HAZNERA RUNA, SACITA VALSTSSVĒTKU AKTĀ 19. NOVEMBRĪ ŅUJORKĀ

18. novembrī Latvija atzīmē savas brīvvalsts pasludināšanas piecdesmit trešo gadadienu. Līdzīgi Igaunijai un Lietuvai, Latvija starptautisko tiesību izpratnē joprojām ir neatkarīga valsts, kaut tās territoriju kopš 1940. gada ir okupējušas svešas varas.

Divdesmi divus gadus mūsu tauta savā zemē dzīvoja brīvības skaistumā un savas kultūras lepnumā. Divdesmit divus gadus pāri mūsu zemei plīvoja sarkanbaltsarkanie karogi jundīdami laimi, pārticību un labklājību. Jau trīsdesmit vienu gadu par mūsu zemi valda svešas varas un mums arvien vēl paliek jautājums — cik ilgi tas vilksies?

Arī šodien mēs stāvam šī jautājuma priekšā. Sodien, kad esam nākuši kopā, lai godbijībā atcerētos mūsu tautas lielāko svētku dienu, godinātu brīvības vārdu un dziļā pazemībā atceretos tos cīnītājus, kas atdevuši savu dzīvību par Latviju, tas brīvību, godu un slavu. Un kopā nākuši, arī pakavēsimies pie visa tā, kas šodien notiek ap mums — svešumā un dzimtenē — un tā mēģināsim rast kādus secinājumus nākamo dienu pienākumiem un uzdevumiem savas tautas, savas valsts labā.

STARPTAUTISKAIS POLITISKAIS STĀVOKLIS

Nekad vēl pasaulē nav tik daudz runāts par miera saglabāšanu, kā tas ir noticis pēdējā gada laikā. Pilnā mērā ir iedzīvināta arī nelaikā Chruščova sludinātā koeksistence un prezidenta Niksona pieteiktā sarunu ēra. Šis praktiskās politikas ietvaros pēdējo nedēļu laikā vien ir radušies notikumi, kas mums liek daudz ko pardomāt.

Eiropas brīvības simbola kardināļa Mindcentija aizvešana no trimdas Budapeštā uz trimdu Romā, Nobela prēmijas piešķiršana Rietumvācijas kancleram Brantam un sarkanās Ķīnas uzņemšana Apvienotajās nācijās, no turienes izraidot nacionālo Ķīnu, mums pārāk skaidri parāda, kādā virzienā ļet pašreizējā pasaules sabiedriskā doma. Kremļa vadības — Brežneva, Kosigina un Podgornija apmeklējumi un ASV prezidenta Niksona pieteiktās vizītes pasaules nozīmīgākos politiskos centros savukārt ir jauns brīdinājums mūsu ceribām uz Latvijas jautājuma atrisināšanu mums pārskatāmā nākotnē: Vēl vairāk: visi šie sarunu ēras cēlojumi, pakalpojumi mieram, ir sagatavojuši ceļu arī Eiropas drošības konferencei, kuŗas sanākšana nu ir tikai mēnešu jautājums. Mums nevienam vairs nedrīkstētu būt šaubu, ka šīs konferences atzinumu pamatā būs Pad. savienības - Vācijas līguma teksts par status quo apstiprināšanu Eiropā, kas nozīmētu Pad. savienības tagadējo robežu atzīšanu, un mūsu Latvija taču atrodas aiz šīm robežām.

Pasaules politisko jautājumu risināšanā gan ir sācies „dancis pa trim", jo blakus līdz šim divām noteicošām varām radusies trešā lielvara, un neviens šodien nevar ne pārskatīt, ne paredzēt, kā nākotnē veidosies šo varu attieksmes, bet mums gan ir jābūt pārliecībā, ka tuvākā nākotnē par Latvijas jautājumu neviena pasaules vara nerunās mums pieņemamā virzienā. Sapnis par Latvijas (un citu apspiesto tautu) jautājumu pacelšanu Apvienotajās nācijās arī ir izsapņots. Un tā visas lietas un visi mūsu tautas turpmākās pastāvēšanas jautājumi ir atstāti vienīgi mūsu pašu spēku, gribēšanas un varēšanas ziņā.

Mums ir jāatver acis šīs patiesības priekšā un jāzina, ka viss atkarājas vienīgi no mums pašiem — tautas dzimtenē un svešumā, mūsu kalpošanas tautas brīvības un neatkarības atgūšanas ideāliem.

STĀVOKLIS OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Mūsu zeme un tauta ir pilnīgi iekļauta krievu imperiālismā, kolonālisma un rusifikārijas žņaugos. Politiskā ziņā savā tēvu zemē latviešiem nekādas noteikšanas nav.

Pār mūsu tautu dzimtenē klājas kāda ļoti, retāk pieminēta tragēdija. Apmēram simt gadu atpakaļ uz Krieviju devās vairāki desmiti tūkstoši latviešu kolonistu. Ar dzimteni visas saites tiem pārtrūka 1914. gadā, sākoties Pirmajam pasaules karam. Pēc kara Krievijā savukārt palika ap 300.000 latviešu bēgļu. Tiem visi sakari ar dzimteni pārtrūka 1917. gadā, pēc revolūcijas Krievijā. 1919. gadā uz Krieviju komūnistiem līdzi vēl aizgāja vairāki tūkstoši latviešu tautas piederīgo.

Šīs grupas veidoja t. s. Krievijas latviešu daļu. Si apmēram viena ceturtā daļa no mūsu tautas, dzīvodama svešos apstākļos un svešā zemē, līdzīgi mums tagad rietumos, līdz Staļina tīrīšanas akcijām un negantībām 1937. gadā, veidoja pilnīgu nacionālo dzīvi: viņiem bija savas latviešu skolas, savi laikraksti, žurnāli, grāmatu apgādi, savas mākslas un kultūras dzīves veidītāji, vienīgi viņu nacionālā domāšana atšķīrās no savas tautas dzives dzimtenē.

No šīs svešuma latviešu grupas izauga daudzi komūnisti. Tagad nu mūsu tautai atrautā otrā, trešā un pat ceturtā paaudze atgriezas savā tēvu zemē, jau kā noteicēji vadošos amatos. Latvijā pašreiz vismaz 90% no visiem atbildīgiem partijas un administrācijas amatiem ieņem krievi vai minētie Krievijas latvieši. Pēdējiem bieži vien ir saglabājusies latviešu valoda (vai arī viņi īsā laikā to apgūst), bet nevienam no tiem nav latviešu sirds, latviešu gars. Pārvaldīt savu tautu bez savas tautas sirds un gara, jā — kas vēl jaunāks var būt? Visiem viņiem ir krieviska domāšana un visiem tiem Maskavas pavēles ir augstākais likums.

Vai arī mūsu rietumos dzīvojošos jaunos latviešus nevar kādu dienu sagaidīt līdzīga tragēdija? Krievijas latviešiem prātā neienāca, ka viņi kādreiz vadīs Latvijas dzīvi, un vai kāds šodien var paredzēt kāds liktenis skars mūsu tautu nākamo paaudžu laikā?

Bet Latvijā vēl arvien dzīvo 1.350.000 latviešu un latviešu tautas nākotne atrodas tās lielākās tautas daļas rokās, kas fiziski saistītas ar savu zemi. Par spīti Maskavas un viņas ielikteņu pūlēm, latviešu tautas nacionālās pastāvēšanas un saglabāšanas instinkts dzimtenē nav apslāpēts. Latviešu kultūras vērtību nosargāšana un jaunrade visumā iet pa tautai vēlamo tradiciju ceļu. Latviešu kultūras darbinieki dzimtenē nav nokausēti, par spīti daudziem ierobežojumiem un grūtībām. Latvija vēl arvien pieder pie Rietumeiropas — ar savu vēsturi, tradicijām, kultūru, valodu un arī saimnieciski.

Latvijā turpina dzīvot lepna un spītīga tauta. Viņi paši arī vislabāk pārzina iespējas, kā saglabāt tautas vienību un tās nacionālo raksturu. Viņi paši arī labāk zina, kā cīnīties ar Maskavas pārkrievināšanas un apspiešanas metodēm un viņi arī labāk zina, kā izveidot svešajai varai piemērotāku pretestību.

Mūs visus var iepriecināt kon-

(Beigas 8. lpp.)

Minchene - olimpiskā pilsēta

Atstājot aizmugurē šīs Bavārijas pilsētas centra augstās celtnes un uzbraucot uz plašā autoceļa, apvārsnī cejotāja acu priekšā paveras skats uz vēl nepabeigtu jaunu, modernu pilsētiņu līdz ar slaidu, augstu torni tās centrā. Nezinātājam varētu likties, ka tas tuvojas kādam milzu izstādes laukumam ar tās divainajām celtnēm. Daļēji viņam būs taisnība, tikai ar to starpību, ka pēc nepilna gada šeit pulcēsies labākie no labākajiem pasaules sportistiem un rādīs savu fizisko gatavību pasaules lielākajā sporta izstādē — pēc skaitā 20. olimpiskās spēlēs

Tikko trīs gadus atpakaļ Meksikas pilsētā izdzisa olimpiskā liesma un atvadu sveiciens: „Uz redzēšanos 1972. gadā Minchenē!" sākās intensīvi sagatavošanās darbi nākošajām spēlem. Ar pazīstamo vācu noteiktību un darba disciplinu darbi veicās. Protams, ne jau arī bez vispār neparedzētām kļūmēm un cilvēku upuriem, kā piem., liels ugunsgrēks iesāktā sporta stadionā, eksplozija būvējamā apakšzemes satiksmes tunelī un tml. Pie visa šī grandiozā projekta īstenošanas strādā arī daudzi vācu veterāni ar neatsveramu iepriekšēju pieredzi — 1936. gada Berlīnes olimpiādes konstruetāji. Viņu ideju pamatā, līdz ar šīsdienas modernās tehnikas prasībām un izpildījumu, šodien paceļas jaunā olimpiskā pilsētiņa ar nekaitāmajiem celtņu blokiem un daudziem sporta laukumiem — stadioniem.

Olimpisko spēļu vieta ir izraudzīta apm 4 km. no pilsētas centra apkārtnē, ko sauc par Obervizenfeldi. Aptuveni divarpus kvadratkilometru lielā izmantojamā platība bija pēdējā pasaules kara pamests lidlauks, ģimeņu dārziņiem un pilsētas atkritumu novietnēm. Spēļu vietas izbūvē, kuras izmaksu patlaban aplēš uz 625 milj. dolaru, nepārtraukti iesaistīti pāri par 6000 strādnieku, inženieņu un dažādi būvniecības profesijas speciālisti. Milzu zemes arkli un veltņi diendienā pārvieto un līdzina tūkstošiem tonnu zemes. To rezultātā paceļas ap 90 metru augstiene un veidojas 20 akru liels mākslīgais ezers, uz kuŗa risināsies airēšanas sacenība. Jaunbūves un apkārtnes dabiskai izdailošanai ir iedēstīti pāri par 5000 dažādu lapu koki, kā arī tiks izlietotas ap 200 akru platības velēnu, stadionu un parku zālāju iekārtošanā.

Ar vispār pazīstamo vācisko rūpību un šim laikmetam atbilstošu praktiskumu, ir apsvērta visa šīs olimpiskās pilsētiņas izbūve. Blakus stadioniem, visas lielās celtnes sportistu, personāla, spēļu rīcības komiteju, kā arī radio, televīzijas un preses ļaužu novietošanai celtas ar aprēķinu to vēlākai izmantošanai. Kopskaitā ap 18.000 cilvēku apmetīsies 4—8 nedēļas šajos ultramodernajos dzīvokļos Pēc sporta spēlēm visu šo milzu kompleksu pārņems pilsētas valde un izglītības iestādes, dodot dzīves vietu aptuveni 10.000 personām un telpas universitātes un kolledžu iekārtošanai. Savā ziņā tas pats ir sakāms arī par stadioniem. Kā iekštelpu, tā arī galvenais stadions būs mazāki par redzētiem Meksikas pilsētā un Tokijā, ar aprēķinu to pilnīgai izmantošanai pēc spēlēm nākotnē. Tā, piem., galvenajā stadionā būs vietas 80.000 skatītājiem, iepretim 110 tūkstošiem abās augstāk minētajās pilsētās. Pamatdoma tam ir: ja arī uzceltu stadionu ar 200 tūkstošu vietām — diezin vai tas būtu vēl pietiekami liels šim gadījumam, bet vēlākajos gados, lai arī cik lielas sacensības tur nerīkotu — tas būtu divas trešdaļas tukšs...

Pāri visai plašai jaunbūvei stalti paceļas jau pabeigtais olimpiskais tornis. Tā smaile sniedzas debesīs 300 metru augstumā no zemes. Torņa vidusdaļu, apm. 150 m augstumā, aptver divi gredzeni. Viens ir novērošanas platforma, no kuŗas atklājas brīnišķīgs skats uz pilsētu un tās tālāko apkārtni. Virs tām ir divstāvu restorāns un atspirdzinājumu novietnes ar 112 sēdvietām pie galdiņiem Līdzīgi Londonas radio - televizijas tornim šī daļa veic stundas laikā vienu apgriezienu ap savu asi. Motorizēta virszemes satiksme olimpiskajā territorijā ir noliegta. Visus stratēģiskos punktus savieno satiksmes linijas, kuŗas izbūvētas zem virszemes līmeņa, kam klāt vēl nāk tiešā apakšzemes satiksme ar Minchenes centru. Atkritumu savākšanu veiks speciāla slīdošo lentu sistēma uz atsevišķiem pazemes savākšanas punktiem. Ikvienam sīkumam ir pievērsta uzmanība un nekas nav taupīts, lai šīs 16 olimpiskās dienas paliktu labā atmiņā kā sportistam, tā šo spēļu vietu apmeklētājam un skatītājam.

Liekas, ka reti būs kāds šīs olimpiādes apmeklētājs, kas neievēros savdabīgo atrakciju, kas pievērsa pasaules uzmanību jau pāris gadus atpakaļ. Lieta grozas ap krievu garīdznieku Timofeju no Minskas. Tūlīt pēc Otrā pasaules kaŗa beigām šis savdabīgais bēglis iekārtojās uz dzīvi ģimenes dārziņu rajonā. Tur viņš izveidojis skaistu krāšņumu dārziņu līdz ar dārzāju lauciņu pārtikai un uzcēlis koka būves baznīciņu ar pašdarinātiem ornamentiem. Diendienā viņš atrodams pavadot laiku apkopdams dārziņus un stundām ilgi bazniciņā aizlūgdams par pasaules mieru. Izbūves projektu sākot īstenot, garīdznieka vietiņu, kuŗa atrodas olimpiādes dalībnieku novietojumu tuvumā, bija jānolīdzina līdz ar pārējo. Vecais Timofejs tam sīksti pretojās līdz ar nopietniem draudiem sev gala rašanai. Tas ātri izsauca nevien vācu tautas līdzjūtību, bet arī atbalsi visā kristīgajā pasaulē. Padodoties tautas gribai, olimpiskā plānošanas komisija nolēma „apiet" un neskart Timofeja stūrīti un kaktiņu. Un tā šodien mēs uzskatāmi praksē varam redzēt viena cilvēka cīņas rezultātu pret modernās pasaules elementiem.

(Beigas 8. lpp.)

Iesūtāmi darbi gen. Goppera balvai

Darbi ģenerāļa Goppera fonda balvām literātūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās, un arī tādi darbi, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgi jaunatnes latviskai audzināšanai — iesūtāmi vai piesakāmi fonda valdei līdz 1971. gada 31. decembrim, tos adresējot: Mr. B. Budkēvičs, 103 Rose Street, Freeport, N.Y. 11520, U.S.A.

Godalgojami tikai tie jaundarbi, kas publicēti 1971. gadā, vai kuŗu manuskripti piesūtīti vai pieteikti fonda valdei līdz 31. dec. Jāiesūta jau arī publicētie jaundarbi, un iesūtītājs var arī nebūt pats autors. Godalgošanas komisiju lēmumus izsludinās 1972. gada 2. aprīlī, ģenerāļa Goppera dzimšanas 96. gada atceres dienā.

Balva literātūrā piešķirama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskā garā, kā piem. dzejoļu krājumam vai arī garākai poēmai vai balādei, romānam, plašākam stāstam, pastāstam, novelei vai tēlojumam, vai arī stāstu, pastāstu, noveļu vai tēlojumu krājumam. Balva mūzikā piešķirama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās mūzikas izpratnē, kā piem. dziesmu krājumam solo balsij vai jauniešu ansamblim, instrumentālai oriģinālmūzikai vai folkloras apstrādājumam, mūzikai skatuviskiem uzvedumiem un mūzikas mācību materiāliem. Balva tēlotājās mākslās piešķirama darbam, kas veicina jaunatnes audzināšanu latviskās mākslas izpratnē, kā piem. tēlotājas mākslas ciklam ar latvisku tematiku, skatuves ietērpam jaunatnes uzvedumam vai ilustrācijām literāram darbam.

Balvu var piešķirt arī tādam darbam, kas neatbilst pieminētajām katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgs jaunatnes latviskai audzināšanai.

SIKĀS ZIŅAS

● Kvebekas nacionālās savienības desmit pārstāvju delegācija ieradās Francijā, lai 12. novembrī noliktu vainagu uz ģenerāļa Degolla kapu Kolumbejas Dēglizes kapsētā. Viņi novietoja pie pieminekļa arī bronzas plāksni, pieminot ģenerāļa 1969. g. sauciena Montrealā: „Vive le Quebec libre". Savienības priekšsēdis Žaks Morins izteicās: „Degolls bija nojautis kvebekiešu nākotni." Degolla nāves viena gada atceres gadījumā ģenerāļa kapu apmeklēja arī viņa atraitne un pārējie ģimenes piederīgie.

● ASV prezidents Niksons 13. novembrī paziņoja, ka Savienoto Valstu kaŗaspēka vienības izbeidz ofensīvās cīņas Vietnamā un ieņems aizstāvēšanās kaŗa taktiku. Amerikāņu kaŗavīru atvilkšanu no Vietnamas strauji palielinās nākamos divos mēnešos, samazinot kaŗavīru skaitu par vienu trešdaļu, līdz 139.000 kaŗavīriem nākamgada februārī. Apmēram pusi no 45.000 kaŗavīriem pārvedīs uz ASV vēl pirms Ziemsvētkiem.

LATVIJA

86. N-RS. TREŠDIENA, 1971. G. 24. NOVEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvokli un vakaros): Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — uz mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$8.40 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendāri $1.- par katru datumu vienā numurā.

Lai kāds ārā laiks — lietus, saule ,vai sniegs, ar smaidu sejā latviešu jaunā audze dodas uz latviešu skolu. Uzņēmumā: TLB sestdienas skolas audzēkņi Toronto ceļā uz sestdienas skolu.

Foto: J. Līgers

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATBILDE AMALIJAI DROSMIŅAI

Paldies par Tavu vēstuli „L.A." 10. novembŗa numurā un „vizītkartes' parādīšanu. Tu saki, ka mēs visi zinām, cik smags ir okupācijas varas uzspiestais zīmogs mūsu dzimtenei. Bet Rīgas bildītes tabīgais bēglis iekārtojās uz dzīvi ģimenes dārziņu rajonā. Tur viņš izveidojis skaistu krāšņumu dārziņu līdz ar dārzāju lauciņu pārtikai un uzcēlis koka būves baznīciņu ar pašdarinātiem ornamentiem. Diendienā viņš atrodams pavadot laiku apkopdams dārziņus un stundām ilgi bazniciņā aizlūgdams par pasaules mieru. Izbūves projektu sākot īstenot, garīdznieka vietiņu, kuŗa atrodas olimpiādes dalībnieku novietojumu tuvumā, bija jānolīdzina līdz ar pārējo. Vecais Timofejs tam sīksti pretojās līdz ar nopietniem draudiem sev gala rašanai. Tas ātri izsauca nevien vācu tautas līdzjūtību, bet arī atbalsi visā kristīgajā pasaulē. Padodoties tautas gribai, olimpiskā plānošanas komisija nolēma „apiet" un neskart Timofeja stūrīti un kaktiņu. Un tā šodien mēs uzskatāmi praksē varam redzēt viena cilvēka cīņas rezultātu pret modernās pasaules elementiem.

(Beigas 8. lpp.)

Iesūtāmi darbi gen. Goppera balvai

Darbi ģenerāļa Goppera fonda balvām literātūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās, un arī tādi darbi, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgi jaunatnes latviskai audzināšanai — iesūtāmi vai piesakāmi fonda valdei līdz 1971. gada 31. decembrim, tos adresējot: Mr. B. Budkēvičs, 103 Rose Street, Freeport, N.Y. 11520, U.S.A.

Godalgojami tikai tie jaundarbi, kas publicēti 1971. gadā, vai kuŗu manuskripti piesūtīti vai pieteikti fonda valdei līdz 31. dec. Jāiesūta jau arī publicētie jaundarbi, un iesūtītājs var arī nebūt pats autors. Godalgošanas komisiju lēmumus izsludinās 1972. gada 2. aprīlī, ģenerāļa Goppera dzimšanas 96. gada atceres dienā.

Balva literātūrā piešķirama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskā garā, kā piem. dzejoļu krājumam vai arī garākai poēmai vai balādei, romānam, plašākam stāstam, pastāstam, novelei vai tēlojumam, vai arī stāstu, pastāstu, noveļu vai tēlojumu krājumam. Balva mūzikā piešķirama darbam, kas veicina jaunatnes audzināšanu latviskās mākslas izpratnē, kā piem. tēlotājas mākslas ciklam ar latvisku tematiku, skatuves ietērpam jaunatnes uzvedumam vai ilustrācijām literāram darbam.

Balvu var piešķirt arī tādam darbam, kas neatbilst pieminētajām katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgs jaunatnes latviskai audzināšanai.

SIKĀS ZIŅAS

● Kvebekas nacionālās savienības desmit pārstāvju delegācija ieradās Francijā, lai 12. novembrī noliktu vainagu uz ģenerāļa Degolla kapu Kolumbejas Dēglizes kapsētā. Viņi novietoja pie pieminekļa arī bronzas plāksni, pieminot ģenerāļa 1969. g. sauciena Montrealā: „Vive le Quebec libre". Savienības priekšsēdis Žaks Morins izteicās: „Degolls bija nojautis kvebekiešu nākotni." Degolla nāves viena gada atceres gadījumā ģenerāļa kapu apmeklēja arī viņa atraitne un pārējie ģimenes piederīgie.

● ASV prezidents Niksons 13. novembrī paziņoja, ka Savienoto Valstu kaŗaspēka vienības izbeidz ofensīvās cīņas Vietnamā un ieņems aizstāvēšanās kaŗa taktiku. Amerikāņu kaŗavīru atvilkšanu no Vietnamas strauji palielinās nākamos divos mēnešos, samazinot kaŗavīru skaitu par vienu trešdaļu, līdz 139.000 kaŗavīriem nākamgada februārī. Apmēram pusi no 45.000 kaŗavīriem pārvedīs uz ASV vēl pirms Ziemsvētkiem.

kaut ko cīņu — saviem piedzīvojumiem un novērojumiem, kas ir ļoti svarīgi brīvās pasaules domas noskaņošanai mums par labu. Nesaprotu, kādēļ Tu pati (pats?) nebrauc? Nekādas lielas drosmes tur nevajaga. Drosme vairāk bija vajadzīga austrumu frontē, Vidzemē, Kurzemē un daudzās citās vietās. Tevis tur netiku redzējis, kaut vai aizmugures dienestā. Lielāka drosme bija vajadzīga tam nacionālajam darbiniekam, kas šinī vasarā apceļoja Lietuvas pierobežu, Augškurzemi u.c. vietas, pārvedot daudzus vērtīgus uzņēmumus. Lai nu Rīgas bildītes paliek šaurākam ģimenes lokam. Galvenokārt jau vēršos pret tā saucamo tūristu kustību un maskētiem zinātnieku apmeklējumiem. Vai Tu neko neesi dzirdējusi, ka dažs labs piederīgo apciemotājs atgriežas smagi vīlies? Rīgas bildītes taču ir tikai fasāde, kas pierāda, ka mūsu zemes okupanti, lūk, nemaz tādi barbari nav, pat Brīvības piemineklī nav nojaukuši; Brāļu kapi gan apgānīti. Ja esmu pret Rīgas bildīšu rādīšanu, tad mana nostāja nevar sašķelt latviešu sabiedrību, drīzāk Tava, jo atbraucēji ir klusi kā pelītes, nedarbojas vairs organizācijās u.t.t. Tas taču viņu nolūks, apklusināt brīvās pasaules domu par savu vergu valsti.

Drosmiņa padēls, Mičigenā.

★

VAI TAS TĀ NOTIKS?

Alberts Kalniņš, Toronto, „L.A." 13. novembŗa numurā ievietotajā vēstulē „Divkāršais nelsons komūnismam", ir izteicis arī manas domas, bet diez vai tas tā notiks, jo man šķiet, ka krievu komūnisti ir labāki politiķi nekā amerikāņi. A.K. saka, ka tas viss var īstenoties tikai tādā gadījumā, ja ASV vadībā paliks Niksons un nevis kāds Kenedija vai Maskija parauga politiķis. Arī ALAs priekšsēža vietnieks G. Melerovics Latvijas gadasvētkos 14. novembrī Detroitā izteica šaubas, vai tas tā būs, jo politika un diplomātija ir viltīgas, ticēt tām nevar, bet gan varam tikai novērot un turēt acis vaļā!

J. R., Detroitā.

(1. turpinājums)

Nespēdama pievērst uzmanību mācītāja vārdiem, Zaiga atceras pirms dievkalpojuma ievēroto vīrieti, un viņai gribas viņu atkal uzmeklēt. Drīz viņas skats to atrod. Bet tagad Zaiga redz pavisam citu cilvēku. No viņa sejas ir pazudusi pirmītējā neveiklības izteiksme; nu tā ir mierīga, gaiša un izlīdzināta. Mazliet augšup pavērstu skatienu, viņš uzmanīgi klausās mācītājā, un Zaiga jūt, ka šajā brīdī šis cilvēks ir pilnīgā saskaņā ar sevi un pasauli un — jā, arī ar Dievu.

Zaiga nopūšas. Viņa apskauž šo vīru. Viņas sirdī nav tāda miera un saskaņas; nav arī viņas dzīvē. Ar kādu sajūsmu viņa pēc kolledžas beigšanas bija metusies izraudzītajā darbā — un piedzīvojusi visrūgtāko vilšanos. Zaiga bija izvēlējusies skolotājas profesiju bērnības atmiņu ietekmē. Viņa gribēja būt tāda skolotāja, kā tās, kas viņai visu mūžu bija palikušas atmiņā kā gaišas, drošas ceļa zīmes. Taču darbs amerikāņu skolā bija pavisam citāds. Te bija pirmajā vietā sports un sabiedriskā aktīvitāte, ne zinības. Bija arī ļoti grūti uzturēt klasē disciplīnu, jo amerikāņu bērni mājās nebija pie tās radināti. Un ja viņa nevarēja darīt savu darbu tā, kā tas pēc viņas domām bija jādara, tad nebija vērts. Zaiga pameta skolu un sāka strādāt par sekretāri. Darbs diezgan interesants, arī nopelnīt var vairāk nekā skolotājas darbā, bet Zaigai bieži uzmācās jautājums: vai tas ir viss, ko es gribēju no savas dzīves?

Labi, — viņai ir ģimene. Gan neliela, jo Helmūts nebija gribējis daudz bērnu; divi viņam liekas pietiekami. Kamēr meitenes vēl bija mazas, arī Zaigai šķita, ka divi bērni jau sagādā pietiekami daudz darba un rūpju, un arī viņa nevēlējās vairāk. Bet gadi aizskrēja ātri; nu jau Zane ir gandrīz pusaudze, un arī Raita kļuvusi ļoti patstāvīga un neatkarīga. Zaigai šķiet, ka viņa savām meitām tikai tāpēc vien vēl vajadzīga, lai gādātu par viņu drēbēm un ēdienu. Cik jauki būtu, ja viņai būtu vēl kāds mazāks bērns, kas vēl turētos pie mājas un dalītos ar viņu savos priekos un bēdās!

Jā, tas jau nu ir negrozāms dzīves nolikums, ka bērni pieder vecākiem tikai pavisam īsu laiku. Runājot par to ar paziņām, kam lieli bērni, Zaiga dzirdējusi, ka viņas par to nemaz neuztraucas. Tieši otrādi — viņas priecājas, ka drīz bērni būs pieauguši un viņas būs brīvas no mātes pienākumiem. Katrai ir kaut kas padomā, ko viņa tad gribētu darīt, kad viņai būs daudz brīva laika. Bet viena doma ir visām kopīga: ka tad viņas varēs pavadīt vairāk laika ar savu vīru, kas agrāk bērnu dēļ bieži bijis jāatstāj novārtā.

Zaigu, turpretim, tāda izredze nevis vilina, bet biedē. Gadiem uz priekšu ejot, viņa arvien biežāk sāk domāt, vai tā galu galā nebija liela kļūda, ka viņi apprecējās. Toreiz Zaigai šķita, ka viņi sader kopā ļoti labi. Arī Helmūts bija uzaudzis inteliģentā pilsētnieku ģimenē; viņiem bija vienādas paražas un dzīves veids, vienāda izglītība, arī vienāds vecums. Varētu domāt, ka viņi sadzīvos lieliski, — tomēr tā nav. Vai viņiem trūkst mīlestības? Jā, kas tad ir mīlestība? Helmūts ir ļoti glīts vīrietis — tumšiem matiem un acīm, gaŗu, slaidu augumu, veikls dejotājs un tērzētājs; nebija brīnums, ka Zaiga viņu drīz vien sāka ievērot studentu pulkā. Tāpat arī Helmūtam nepalika nepamanīts Zaigas īpatnējais skaistums. Toreiz viņi bija jauni; viņiem šķita, ka ar to pietiek. Bet vai mīlestība nebija kaut kas vairāk nekā tikai fiziska pievilcība?

Dievkalpojums ir beidzies. Daļa ļaužu vēl pakavējas ārpusē, bet ģimene pēc ģimenes atdalās no kopējā pulka un uzmeklē savus automobiļus. Arī Zaigai jāsteidzas mājā, taču viņa vēl grib redzēt svešo vīrieti. Jā, arī viņš ir no steidzīgajiem; Zaiga viņu ierauga kopā ar mazu, apaļīgu pusmūža sievieti — taču laikam viņa sieva. Viņa ir glīti, bet vienārši ģērbusies, un vienkāršība ir visā viņas būtnē, tātad, arī viņa ir saskaņā ar sevi. Viņiem iet līdz pieci dažāda vecuma zēni — lielākais jau gandrīz pieaudzis, mazākais vēl mātei pie rokas. Vai tie būtu visi viņu dēli? Droši vien ne, viņi laikam atveduši uz skolu arī paziņu bērnus, kam vecāki nav varējuši vai gribējuši braukt līdz. Zēni izskatās pietiekami dažādi, lai nebūtu vienas ģimenes bērni: daži ir gaišmataini, daži tumši, vienam ir cirtaini mati, pārējiem gludi. Bet ja ievēro, ka arī vīra blondie mati mazliet viļņojas, kamēr sievai mati ir tumši un paplāni, — jā, tie visi varētu būt viņu bērni.

Lielā ģimene ātri sasēžas mašīnā un aizbrauc. Arī Zaigas meitas jau sēž un gaida. Zaiga iekāpj un sāk braukt. Pa ceļam viņa pārdomā jaunos iespaidus. Pagaidām visi cilvēki vēl sveši, vienīgi ar skolas pārzini viņa mazliet iepazinusies. Krūklīs liekas būt lāga cilvēks, tikai mazliet vecmodīgi skolmeistarīgs. Bet visvairāk Zaigai jādomā par nepazīstamo vīrieti — latviešu zemnieku trimdā.

2.

Saule jau aizslīdējusi pēcpusdienā. Juris Veldre iznāk dārzā. Tur stāv vairāki atpūtas krēsli, bet viņš neapsēžas nevienā no tiem. Viņam uz rokas ir vecs mētelis, to viņš paklāj ābeles ēnā un atguļas tur. Viņam patīk ērti atstiept locekļus, patīk just zemes tuvumu. Rokas zem galvas salicis, viņš vēro saules ņirboņu ābeles zaros. Svētdienas miers un klusums ir visapkārt. Pusdienas ir paēstas, dēli izklīduši savās gaitās; sieva pašlaik nokopj galdu. Šis ir tas laiks, kad Juris Veldre var būt viens ar savām domām. Un šodien viņš domā par šī rīta spredīķi baznīcā. Mācītājs bija runājis par tematu: mums jābūt pateicīgiem. Mums jābūt pateicīgiem Dievam par visu, ko Viņš mums labu darījis. Kā tad ir ar viņa dzīvi — vai arī viņam ir iemesls būt pateicīgam? Jā, daudz iemeslu. Vispirms jau viņa pieci dēli — katrs savādāks, bet visi veseli un gaišām galvām. Vecākajam dēlam Jānim jau septiņpadsmit gadu. Viņam ir vidējs augums, tēva zilās acis un mātes tumšie mati, lai gan ne gluži tik tumši kā Austrai. Sejas vaibsti neatgādina nevienu no vecākiem, tie meklējami tālākos rados. Bet dabā viņš ir īsts tēva dēls — kluss, sevī noslēgts, mīl lasīt grāmatas, lai gan tā nav viņa galvenā interese. Brīvajos brīžos viņš visvairāk mēdz zīmēt, un viņš ir izvēlējies studēt architektūru. Otrs dēls Pēteris ir divpadsmit gadu vecs. Ārēji viņš uz māta līdzinās tēvam: liela auguma, zilām acīm, blondiem, cirtainiem matiem, arī sejas vaibsti ir tēva. Bet daba viņam ir mātes — dzīva un sabiedriska. Lai gan galva viņam laba, taču zinības viņu daudz nevaldzina; viņam labāk patīk sports un citas fiziskas nodarbības. Viņš vēl savu nākotnes ceļu nav izvēlējies, bet Veldre nojauš, ka tas ies praktiskās dzīves virzienā, ne gara pasaulē. Nākošais ir desmitgadīgais Mārtiņš. Augumā viņš ir sīks zēns, bet garīgi visapdāvinātākais no visiem. Jau no agras bērnības viņš ir bijis cītīgs grāmatu lasītājs, un liekas, ka literātūra arī paliks viņa lielākā interese. Bet viņš ir ļoti apzinīgs skolnieks un labi mācās visos priekšmetos. Arī viņam ir gaiši mati, bet plāni un gludi. Sejas vaibsti jaukti: tēva garenā sejas forma, augstā piere un spēcīgais zods, mātes strupais deguns un plānās lūpas, arī tumši pelēkās acis .Arī dabā viņš ir abu sajaukums — ne tik kluss kā Jānis, ne arī tik dzīvs kā Pēteris. Septiņgadīgais Kārlis ir īsts mātes dēls: mazs un apaļš, apaļu seju, tumšiem matiem, tikai acis zili pelēkas, pa gabalu izskatās tumši zilas.

(Turpinājums sekos)

Rakstnieks Jonāss Miesnieks - septiņdesmitgadnieks

Pēdējos gados bieži apziņā uzpeld populārais K. Skalbes dzejolis:

Par katru stundu Dievam pateicos, ka Viņš man dzīvot liek . . .

Sakarā ar šīm rindiņām domāju par savu draugu Jonāsu Miesnieku, kas nule atskatījās uz 75 mūža gadiem. Jubilāra veselības stāvoklis pēdējos gados tiktāļu pasliktinājies, ka ierobežotas kāju kustības. Tomēr viņa ciešanas ir vairāk garīgas nekā fiziskas, jo nevar apmeklēt sarīkojumus, nevar ceļot un izjūt arī zināmu vientulību. Toties, pateicoties mūža biedres Noras ļoti rūpīgai gādībai, Jonāss Miesnieks var nodoties literātūras un filozofijas studijām. Viņa interešu loks ir tik plašs, ka ietver arī antiko pasauli un tagad ar gandarījumu var atskatīties uz sava mūža sasniegumiem.

Jonāss Miesnieks sarakstījis daudz romānu, stāstu un noveļu, kā arī dzejoļu. No tiem „Balsis", kuŗam mūzikālo ietērpu devis komponists J. Norvilis, kļuvis tik populārs, ka to bieži dzied pat privātās mājas viesībās. Jonāsa Miesnieka dzīve labi pārskatāma, jo tā notēlota ne tikvien viņa rakstā „Mānas pasaules vīzijas" (T. Zeltiņa grāmatā „Pašportreti'"), bet vēl gleznaināk viņa autobiografiskā grāmatā „Dzīvības sapnis".

Jonāss Miesnieks dzimis 1896. g. 22. novembrī Gaujas augstienē, Jaunpiebalgas „Vecviņķos", tieši vecajā Mārtiņdienā. No viņa mājām līdz Raunai — 8 km, līdz Cesvainei — 25 un līdz Cēsīm — 60 km. Visagrākās bērnības atmiņas saistītas ar Vec-Viņķu istabu: māte mīcījusi maizi, bet zēns, mātes māsas klēpī, raudzījies kustīgajā, nemierīgajā ugunī krāsnī. Savu tēvu viņš atceras dažus gadus vēlāk, kad tas ar savu zābaku mežā saminis čūskas galvu. Vecāki atradušies stiprā brāļu draudzes ietekmē. Tēvs bijis liriskas dabas, dažos gadījumos arī itin straujš un stingrs, māte nervoza, jo visu pārdzīvojusi pārāk traģiski. Mazais Jonāss ļoti mīlējis savas gana gaitas, savu mīļo suni Pakānu un ciešo saskari ar dabu. Viņš pat mīlējis „spredikot" savām govīm, kas ar izbrīnu raudzījušās savā ganā. Pirmo izglītību J. Miesnieks guvis Mārtiņskolā, ko mācītājs Kelbrants bija nosaucis Mārtiņa Lutera vārdā. Te agrāk bija darbojies dzejnieks Auseklis. Jonāsa tēvs un māte bijuši viņa audzēkņi. Ausekļa dzīve ļoti glezniani notēlota J. Saŗmas romānā „Negantnieks".

Pēc tam Jonāss Miesnieks mācījies Jaunpiebalgas - Rankas draudzes skolā. Tur viņa skolotāju vidū bijis arī Jānis Ducēns, vēlākais kaŗa ministrs, kā arī Gustavs Turss, vēlākais okupētās Latvijas archibīskaps. Tālāk viņš ietājies Smiltenes tirdzniecības skolā, kuŗu pirms viņa bija beidzis Pēteris Ermanis, bet pēc tam Longina Auseja vadītā reālskolā Cēsīs, bet sakarā ar 1. pasaules kaŗu, šo skolu evakuēja uz Krieviju, kādēļ beidza reālskolu Kanskā, apm. 150 jūdzes aiz Krasnojarskas.

1918. g. vasarā Jonāss Miesnieks atgriezās Latvijā un rudenī iestājās Tērbatas universitātē, lai studētu vēsturi. Tur viņš pievienojās korporācijas Lettonia saimei. Sakarā ar lielinieku iebrukumu, kādu laiku dzīvoja savās lauku mājās, bet vēlāk devās uz Rīgu, kur sāka darboties kā skolotājs, mācot latviešu valodu un literātūru, kā arī vēsturi Tallovas sieviešu ģimnazijā. 1921. gadā slēdza mūža derību ar Noru Vinkmani, no 1925. — 1930. g. studējot tieslietas Latvijas universitātē, bet pēc tam sāka strādāt Rīgas apgabaltiesā kā papildtiesnesis (1931. — 1936. g.). Līdztekus Jonāss Miesnieks sāka darboties literātūrā un publicēja stāstus, noveles un dzejoļus. Kopš 1936. gada kļuva par miertiesnesi Cēsīs, kur darbojās līdz 1940. gadam, kad krieviem okupējot Latviju, viņu nosūtīja par krievu valodas skolotāju uz Rozuļu pamatskolu. 1944. gadā rakstnieks kopā ar dzīvesbiedri Noru gu, devās bēgļu gaitās uz Vāciun 2 mēnešiem — Maiju un Gundeju, bet 1950. gadā iecelo ja Savienotajās Valstīs.

Jonāsa Miesnieka labākais romāns ir „Bērzupju ģimenes portrets", kur notēlots viņa mātes brālis Kaņepu Jēkabs. Par šī romāna tapšanu pats autors pastāsta: „Uzrakstīju 1934. gada vasarā, trokšņojot mūsu meitenēm Maijai un Gundegai. 1935. gada rudenī Helmārs Rudzītis romānu publicēja savā apgādā „Grāmatu Draugs" Rīgā. Jau nākamajā gadā publicēts viņa stāstu krājums Siržu asinis. Ingolštatē, Bavārijā, sarakstīti un publicēti šādi romāni: Dūkas kungs un viņa māja (1946. g.), Līdu gala soģis (1948. g.) un noveļu krājums Dzīvības neprāts (1949. g.) Par Līdu gala soģi autors izsakās: „Tajā tēloju sadursmi katoļu un luterāņu starpā, laika posmā ap 1600. gadu. Sigismunds, Polijas karalis, aizstāv pozitīvās tiesības, bet Zviedrijas hercogs Kārlis — dabiskās tiesības uz Zviedriju. Šais kaŗos Filips pārdzīvo lielu dvēseles krīzi, kas ir romāna saturs. Romāna vāku un ilustrācijas zīmējis Herberts Sīlis. Braukšana uz Ameriku notēlota romānā Meligās illūzijas. Par romānu Mīla un naids autors saka: „Tajā es izbrēcu latviešu tautas postu, sanākot mūsu zemē komūnistiem." Patiešām, tas ir labākais Baigā gada notēlojums literārā formā.

Romānā Vanda notēlota dzimumu mīlestība un tā galvenā persona ir Jānis. Pēdējos gados iznākuši Jonāsa Miesnieka dzejoļi. Vīzijas un Istenība. Jaunākais viņa romāns Klaucēnu kundzenes meita iznāca 1968. gadā Sējzemnieka apgādā. Romāna galvenās personas prototips bijusi rakstnieka dzīvesbiedrea Noras māte.

Abas Jonāsa Miesnieka meitas apprecējās, Gundega ar Lībajas universitātes profesoru N. Balabkinu, bet diemžēl mira traģiskā nāvē jau 30 gadu vecumā. Maija apprecējās ar medicīnas studentu, vēlāko ārstu Tālivaldi Bērziņu, kas darbojas Kolumba pilsētā Ohaio pavalstī. Jonāss Miesnieks šogad 9. oktobrī varēja atskatīties arī uz 50 laulībā nodzīvotiem gadiem, tomēr zelta kāzas nerīkoja, bet atzīmēja šo svarīgo dienu pilnīgā klusībā. Novēlēsim abiem jubilāriem vēl vairākus skaistas sadraudzības gadus.

N. Vīksniņš

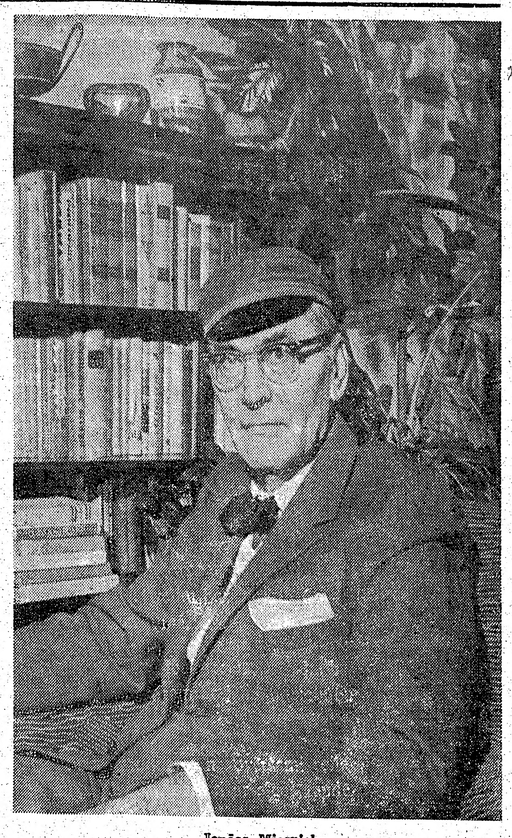

Jonāss Miesnieks

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Blue and Green Wonders and Other Latvian Tales", angļu valodā pārtulkojis Edvards Hagins (Huggins), Simon and Schuster Inc. izdevums Ņujorkā, 1971. g., 128 lp. Grāmatu ilustrējis Owen Wuds (Owen Wood), kas dzīvo Anglijā. Valodas ir vienmēr saistījušas Edvardu Haginu. Vidusskolā un augstskolā viņš iemācījies spāņu, franču, vācu, krievu un mongoļu valodas. Studējot krievu valodu universitātes pēdējā kursā, Hagins iepazinies ar latviešu valodas profesoru un sācis interesēties par latviešu valodu un latviešu gara mantām. Sajūsminājies par latviešu tautas gara mantām — pasakām, viņš pārtulkojis angļu valodā 10 pasakas. E. Hagins ir angļu valodas profesora asistents Dienvidoregonas kolledžā. Viņš dzimis Holivudā, Kalifornijā un tagad dzīvo Oregonā ar savu dzīvesbiedri un 6 bērniem.

„Varaviksnes lokā", Gundara Grīslīša dzejoļu izlase (1947. — 1966.), Alfrēda Kalnāja apgāds, 72 lp., Grāmata pasūtināma pie izdevēja vai autora. Cena $3.50.

Ceļa Biedrs, 8. (157.) n-rs, oktobŗa burtnīca, Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 12 lp.

Treji Vārti, 29. n-rs, septembŗa - oktobŗa burtnīca, veltīta Jāņa Poruka 100 g. dzimšanas dienas atcerei, ar A. Ogules zīmēto J. Poruka portretu vāka priekšpusē un rakstnieka rokrakstu. Redaktors Alberts Birnbaums, 64 lpp.

Ziemeļkalifornijas apskats Nr. 11 (142), novembŗa burtnīca, Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības izdevums. Redaktors Ojārs Celle, 26 lpp.

Labākā Ziemas svētku dāvana ir mākslas darbs!

GLEZNAS
SKULPTORAS

GALLERY ESTHEC

16 Isabella Street
Toronto 285, telefons: 921-6981

atvērta pirmdienās, otrdienās, trešdienās un piekdienās no plkst. 9 no rīta līdz 5 p.p.
ceturtdienās no plkst. 9 no rīta līdz 10 vak.
sestdienās no plkst. 10 no rīta līdz 12 dienā.

Pārējā laikā lūdžu zvanīt: Maret Rasins — 924-2733
Urve Karuks — 445-7594

Ritvars Asbergs (Baltgraudu Mikus) un Rasma Birzgale (Ilga) Jāņa Lejiņa jautrajā spēlē Nebrauc tik dikti. Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansamblis izrādi sniegs 27. novembrī plkst. 8 vakarā Toronto, Centrālā tehnikuma auditorijā (725 Bathurst St.,). Spēlē vēl piedalās Valfrīds Streips, Silvestrs Lambergs, Gunārs Straumēns, pats autors un režisors Jānis Lejiņš, Auce Rozīte, Maija Grīnbuša, Vitolds Vītols, Kristīne Kirše, Boriss, Roga un Paulis Meijers. Dekorātors ir Ardis Vinklers. Foto: V. Vītols

Gailis jau pārspējis

AUSMA JAUNZEME. RĪTA EŅĢELIS. APGĀDS IMANTA, KOPENHĀGENĀ 1971. G. 32 LP.

Nejauši novērojums ļauj secināt, ka Ausmai Jaunzemei jau priekš pāris gadiem mājās glabājušās vairākas mārciņas dzejoļu uzmetumu. Viņa ir impulsīva un bezaizspriedumaina dzejas rakstītāja: iedvesme rodas te vienā, te otrā vietā, dzirdēts motīvs izraisa vārdu un teikumu kaskādes, rodas komentāri, kas virza tālāk noklausītu domu. Izteiksme viņai ir ekspresīva. Pašas skandējumā Jaunzemes dzeja tiecas uz priekšu ar nervozu tiešumu dažādās decibeliskās gradācijās, vai arī kā plakātiska gleznu pirboņa; varētu runāt par publikai pievērstu dzeju, kas meklē vistiešāko un vistaisnāko ceļu pie tās, lai to satrauktu, uzbudinātu, pamodinātu.

Tādēļ zināmu pārsteigumu izraisa tagad visiem pieejamais Ausmas Jaunzemes debijas krājums, kam ir pat divi tituli: uz vāka „Rīta eņģelis" un titullapā „Rīta eņģeļa dziesmas". Kuŗš īstais?

Krājuma trešā dzejoļi „Sauciens" Jaunzeme raksta:

Ik rītu uzkāpju kalnā un saucu:/ Modieties!/ Bet gailis jau mani pārspējis...

Liekas, no uzmetumu kvantitātivās bagātības autore būtu varējusi atšķetināt vairāk tiešī to dzejas šķiedru, kas runātu par turpinājuma nepieciešamību, bet debijas krājums pietuvināts tiešī tādām dziesmām, kuŗas „gailis jau pārspējis". Un tas nav īpaši laimīgs sākums. Gaidītā pārsteiguma pozitīvo valenču vietā rodas samulsums un vilšanās: ko īsti Jaunzeme gribējusi sacit? Ir diezgan pagrūti no šīm „eņģeļu dziesmām" izlobīt kādu domu vai oriģinālitāti.

Nelaimīga jau pašā sākumā šķiet eņģeļa izraudzīšana par autores dzejas lirisko varoni: reliģisko priekšstatu pasaulē eņģelim pilnīgi kaut kas sentimentāls un neīsts. Šo „aplipšanu" noteikti veicinājušas reliģijas komersanta lētās bildītes un reliģiskās domas iztulkotāju moralizējošās interpretācijas. Eņģelis, protams, ir labs un „tīrs", un pats vienkāršākais tad ir šo „tīrību" konfrontōt ar zemes cilvēku „netīrību". To dara arī Ausma Jaunzeme:

Tumsa ir pasaules tiesa./ Milestība: debesu./ Es esmu rīta eņģelis—/ vēl ilgi jāgaida, lai tiktu mājup...

Eņģeļa cikla izskaņā Jaunzeme nodarbojas ar allegoriju par eņģeli, kas nonāk no debesīm un ir ar „sarkaniem spārniem": viņš

(Beigas 5. lpp.)

Lūcija Bērziņa

(34. turpinājums)

Hamburgā viņa bija izvairījusies no Pauļa, bija mēģinājusi satikties ar citiem, kārtojusi savu aizbraukšanu no Vācijas un nebija ar Pauli par to runājusi. Bija pat aizbraukusi no Hamburgas, neatvadījusies no viņa.

Dzīve bija savāda. Tā mīlēja jokus. Ja tikai joki vienmēr būtu komiski. Kādreiz tie bija sāji. Anna nopūtās.

„Esat gan jūs savādniece", smējās Andris. „Es jūs iepazīstinu ar brašu latviešu puisi. Vēl ir dabūjams. Un jūs nopūšaties."

„Biju tiešām aizsapņojusies," atsmēja Anna, „dzejnieka Atvara balāžu gleznas un skaņas mani pārcēla Vidzemes vidienē. Es pēkšņi atrados Brežģu kalnā."

„Tā ir slimīga latviešu emigrantu reakcija," lēni novilka Andris. „Nevajadzētu visu uztvert tik sentimentāli. Ja latviešu dzeja modina tikai atmiņas, tad tā savu laiku ir pārdzīvojusi. Tai vajadzētu runāt uz mūsu jūtām; mums vajadzētu reaģēt uz to aktuālāk, tiešāk, spēcīgāk; mums nevajadzētu ļaut tai uzburt mūsu fantazijā tikai pagātnes ainas. Dzejai vajadzētu būt kā sitienam pa galvu— atmodināt mūs, nevis iemidzināt! Tās nav miega zāles. Bet man šķiet, ka tādā veidā tā iedarbojas uz jums."

„Baidos, ka man ir vai nu pārāk biezs pakausis, tā kā nekādi sitieni pa to nevarētu iedarboties, vai arī esmu tiešām slimīgi sentimentāla, kā jūs sakāt. Katrā ziņā, kamēr Atvara kungs lasīja savus dzejoļus, sapņoju par plašo ainavu no Brežģa kalna un par baltām baznīciņām, kas redzamas no šī kalna." To sacīdama, Anna uzmeta skatienu Paulim, kas, nezaudējis kautrīgo smaidu, stāvēja malā un sarunā nepiedalījās. Paulis nekad par literātūru nerunāja.

Annai likās, ka kaut kas jāsaka. „Niedras kungu pazīstu jau no Hamburgas laikiem. Pārsteigums, viņu ieraugot šeit, bija tik liels, ka pirmajā brīdī nezināju, ko sacīt," un viņa sniedza Paulim savu labi kopto roku.

No Pauļa sejas smaids nenozuda. Vaibsti pat neparaustījās. Ne sejā, ne kustībās nekas nenorādīja, ka viņam Annas aizbraukšana no Hamburgas būtu sāpējusi. Anna ievēroja, ka viņš bija paspējis iegādāties ļoti glītu, gaumīgu uzvalku; ka kaklasaite rūpīgi izmeklēta un piesakņota uzvalkam. Paulis bija ģērbies kā kungs un izskatījās pēc kunga. Nekad, nekad Anna neatcerējās viņu nevīžīgi, nekārtīgi ģērbušos. Pat pirmajos mēnešos pēc pārnākšanas no gūsta Paulim bija jau kārtīgas un labas drēbes.

Sākot sarunu ar Pauli, Annai iešāvās prātā tikai banāli un trafareti jautājumi:

„Vai ilgi jau, kamēr esat Filiptaunā?"

„Iebraucu šai zemē divi mēnešus pēc jums, Annas kundze," viņš atbildēja savā zemajā, melodiskajā balsī. „Fallingbosteles caurlaides nometnē biju tieši divus mēnešus pēc jums." Kamēr Paulis runāja, viņa lielās zilās, gandrīz bērnišķīgās acis neatlaidīgi pētīja Annas vaibstus.

Anna atkal nopūtās. Tātad, Paulis bija viņai sekojis. Viņš bija informēts par to, kad viņa iebrauca šai kontinentā; viņš zināja, kad tā bija bijusi Fallingbosteles caurlaides nometnē.

„Ko jūs tagad darāt?", sarunu, acīm redzot, vajadzēja turpināt un rādīt interesi.

„Strādāju Varagambas aizsprosta celšanā. Turpat, kur citi latvieši. Un jūs, cik zinu, bijāt Valas nometnē un strādājāt nometnes angļu skolā par aptīrītāju."

Arī to viņš zināja.

„Es jau kādu pusgadu projām no nometnes un dzīvoju Filiptaunā."

„Pie Līvijas kundzes, vai ne?" Pauļa seja pēkšņi atdzīvojās, un priecīgs smaids pārlaidās viņa gaišajiem vaibstiem.

„Nu, tad jau jūs visu zināt par mani, man vairs nav ko stāstīt," Annas balsī bija ironiska skaņa. „Jūs esat pētījis manas gaitas?"

„Nu, nu, bērni, kādēļ tūlīt tik asi? Es biju pārliecināts, ka iepazīstinu divus svešus cilvēkus, kam būtu prieks vienam otru iepazīt, bet izrādās, ka esat veci pazīstami. Annas kundze ir pat gatava naidoties."

„Ak nē, naidoties es negribu. Esmu par daudz interesantu domu uzņēmusi sevī šodien; tās vispirms vajadzētu ielikt attiecīgos smadzeņu kambarīšos. Tāda mierīga nodarbošanās nav savienojama ar naidu."

Telpā bija manāma sakustēšanās, kas laikam nozīmēja, ka starpbrīdis tuvojās beigām. Klausītāji, kas bija stāvējuši pulciņos, veikli un aši izklīda un pēc dažām minūtēm sēdēja savās agrākajās vietās. „Latviešu prasme visu veikli noorganizēt," būtu sacījis Stefans, Annai iešāvās prātā, un tai pašā acumirklī viņa bija spiesta konstatēt, ka tie, kas sēdēja viņai blakus, gan nebija ierīkojušies tāpat kā agrāk. Andris Jaunzems bija aizgājis uz pirmo solu rindu, kur sēdēja pēcpusdienas organizētāji, bet viņai blakus mierīgi un pašpaļāvīgi, it kā tā būtu vienīgā vieta pasaulē, kur tas varētu sēdēt, bija ierīkojies Paulis Niedra.

Anna iedomājās dažas nodrāztas metaforas: „Nekustīgs kā akmens", „Uzticīgs līdz nāvei" un tamlīdzīgi. Ko tas viss līdzēja? Nekādus sevišķi oriģinālus salīdzinājumus viņa nevarēja atcerēties.

Viņa vairs nevarēja piesaistīt domas referātam, ko lasīja viens no Filiptaunas latviešu rakstniekiem, kuŗu Anna pazina no Hamburgas laika. Rakstnieks lasīja klusā balsī, un Annai vairs nebija iespējams koncentrēties.

Vakara saule, dzeltenīga un nespodra, jau blāvoja šaurajos zāles logos, bet latviešu literātūras pēcpusdiena vēl nebija beigusies. Arī tādi tautsaimnieki kā Anna, kas bija pieraduši pie pacietīgas sēdēšanas un klausīšanās, sāka domāt, ka pēcpusdiena pārmērīgi ievilkusies gaŗumā. Četri referāti vienā pēcpusdienā, atmiņu, stāstu, balāžu, dzejoļu lasīšana un deklamēšana. Vēl jānoklausās beigu vārdi. Arī pacietīgiem latviešiem bija grūti tik ilgi nosēdēt. Kopš Vācijas laika latviešu dzejniekiem, rakstniekiem, literātūras vēsturniekiem, literātūras mīļotājiem, kritiķiem — visiem, kam bija interese par latviešu literātūru un kas tagad dzīvoja Filiptaunā vai tās apkaimē, nebija bijis iespējams sanākt kopā un runāt par literātūru. Nu šāda iespēja bija! Nu vienā pēcpusdienā gribējās izteikt visu, kas divi gados sakrājies uz sirds, strādājot smagu fizisku darbu, vai arī, kas bija nobriedis un radies vientuļās vakara stundās.

(Turpinājums sekos)

Jaunatne vēlas sadarbību

SARUNA AR 400. DV TORONTO NODAĻAS BIEDRU KĀRLI SILIŅU

DV Toronto nodaļas 21. gadasvētkos 13. novembrī DV namā Toronto organizācijas nozīmi saņēma arī jaunās paaudzes pārstāvis Kārlis Siliņš, kas ir 400. nodaļas biedrs. Viņš ir viens no tiem daudzajiem jauniešiem, kas pēdējā laikā arvien vairāk iestājas DV rindās, veidojot jauno maiņu, lai turpinātu darbu, kuru sākuši vecie cīnītāji par mūsu tautas tiesībām un nākotni.

K. Siliņš ar saviem 26 dzīves gadiem jau labi pazīstams Toronto latviešu sabiedrībā, it sevišķi jaunatnes vidū, darbodamies Latviešu nacionālās jaunatnes apvienībā Kanadā (LNJAK) un savā laikā sastāvēdams arī jaunatnes pulciņa Staburags valdē. Viņš ir Toronto latviešu biedrības tautas deju kopas Diždancis dalībnieks un vada Sv. Jāņa draudzes tautas deju kopu, reizēm piedaloties arī DV teātra izrādēs. Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolā K. Siliņš darbojas par skolotāju un vienu gadu bijis arī Toronto latviešu biedrības valdē. Darbojies arī 5. latviešu dziesmu svētku Kanadā („Nākotnes 70") rīcības komitejā un DV 2. globālo dienu rīcības komitejas prezidijā.

Jautāts, kāpēc izšķīries iestāties DV organizācijā, K. Siliņš paskaidroja, ka viņa galvenais mērķis strādāt, lai pievērstu jaunatnes uzmanību šai organizācijai un vispār darbam latviešu sabiedrībā, jo pretējā gadījumā tie izklīstu un aizietu no savas tautas. Mūsu organizācijas var izvērsties par stipru jaunatnes vienotāju faktoru, ja tās vairāk intereses veltītu jaunatnes iesaistīšanā kā to, piemēram, dara Daugavas Vanagi. K. Siliņš ar gandarījumu atzīmēja DV atbalstu jauniešiem, kas vēlējušies piedalīties Divreizdivi nometnē, Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursos un citos pasākumos. Jauniešiem, kas iesaistījušies DV organizācijā, nekad nepietrūks šī materiālā un morālā atbalsta.

Lai veicinātu jaunatnes lielāku iesaistīšanos DV darbā, K. Siliņš domā, ka vajadzētu vēl lielāku vērību pievērst jaunatnes pulcināšanai, kādi varētu būt jaunatnes salidojumi nedēļas nogalēs, ietilpinot tajos arī nopietna rakstura sarīkojumus. Šādos salidojumos varētu piedalīties ne tikvien jaunieši no Kanadas, bet arī ASV. K. Siliņš norāda, ka filmas par DV organizāciju un darbu jauniešiem izteiktu daudz vairāk nekā garš referāts par organizācijas mērķiem un idejām. Filmās jaunatne varētu pārliecināties tieši, kas tiek darīts DV mērķu iedzīvināšanai, kamēr referātos dzirdētais bieži nesasniedz cerēto. Viņš ieteica rīkot kopīgas diskusijas ar vecāko paaudzi, lai apmainītos domām un veicinātu sadarbību.

Jauniešiem patikušas DV 2. globālās dienas, kaut gan dzirdētas arī vēlmes, ka varējis būt vairāk sarīkojumu tieši jaunatnei. K. Siliņš cer piedalīties arī 2. vispasaules jaunatnes kongresā 1972. gada vasarā Londonā, Anglijā, lai satiktos ar Eiropas latviešiem un iepazītos ar jaunatnes darbu Vecajā kontinentā. Iespējams, ka kādu no turienes idejām varētu iedzīvināt arī jaunatnes darbā Kanadā.

Jautāts, kādos ieskatos viņš ir par iespējamo okupētās Latvijas jauniešu pārstāvju piedalīšanos Vispasaules jaunatnes kongresā, kādu domu daži izvirzījuši, Kārlis Siliņš paskaidroja, ka viņam personīgi būtu visai interesanti aprunāties ar dzimtenes jauniešiem un dzirdēt viņu domas, kaut gan jau iepriekš droši zināms, ka šie jaunieši būtu jau rūpīgi sagatavoti, pirms viņus vispār uz kongresu sūtītu. Taču, ja šo faktu zina, domu izmaiņa varētu izvērsties visai interesanta. K. Siliņš cer piedalīties arī DV dienās nākošā gada rudenī Milvokos. Viņš aicināts darboties arī jaunatnes komitejā, kas noorganizēta pie DV Kanadas valdes jaunatnes nozares.

Baiba Šmita-Kalēja

Pa DV Toronto nodaļas biedru kāpnēm, no kreisās — 1. nodaļas biedrs Kārlis Purmalis, 200. biedrs Rūdolfs Ziriņš un 400. biedrs Kārlis Siliņš. Foto: Verners Cinis

Valoda ir tautas dzīvības kokle

VALSTSSVĒTKU AKTS TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS SESTDIENAS SKOLĀ

TLB sestdienas skola 20. novembra rītā bija pametusi savas parastās mācību telpas Dzeses Kečama skolā, lai Latvijas valsts 53. dzimšanas dienu vairāk nekā 2 stundas ilgā aktā atzīmētu Latviešu namā Toronto, kur, ierodoties kuplā skaitā arī vecākiem un skolas labvēļiem, pulcējās tuvu pie 400 svētku dalībnieku, tā ka daļai nācās apmierināties ar stāvvietām. Inesei Ezerkalnei spēlējot brīdim piemērotu klavierpavadījumu (vēlāk pavadījumus arī citām dziesmām), skolas pārzines A. Martinsones vadīts, absolventu klases trijnieks ienesa skolas karogu ar diviem lielu apmēru Latvijas nacionālajiem karogiem, ziediem un degošām svecēm rotātajā zālē.

Svētbrīdī māc. A. Briedis norādīja, ka katrs laikmets pasaules vēsturē iezīmējis savas īpatnības, pēc kurām spriežam par cilvēku raksturībām un pārdzīvojumiem. Mūsu 20. gadsimta iezīme, laikam, kļūs bēglis vai padzītais cilvēks, jo vēl nesen Eiropā vien bija 16 milj. bēgļu ar izpostītu dzīvi. Ja kādreiz dzimtenē dziedājām, — atzina mācītājs, — ka „viss, viss pie šīs zemes simtu saitēm mūs sien", tad mēs, vecākā paaudze, to darījām vairāk vārdos, mazāk piedomādami, ka mūsu dzīvi un brīvību var arī sagraut. „Jums, bērni," sacīja mācītājs, „nav pašu pieredzes par šo laiku, jūs esat tikai dzirdējuši par Latvijas dzimšanu pirms 53 gadiem un sekojošajiem 22 neatkarības un brīvības gadiem. Ja nu esam šodien pulcējušies mūsu kādreiz brīvās valsts dzimšanas dienu atzīmēt, tad būtu jāpadomā un jāiegaumē trīs lietas: 1) Ja mums, un tas attiecas uz vecāko paaudzi, ir Latvija sirdī, tad nekad nevaram to pazaudēt; 2) otrs saglabājies spēks, kas saista pie latvju zemes, ir pati zeme; 3) tautas saglabāšanas spēks ir mūsu latviešu valoda, vienīgais spēks, kas mums svešumā vēl palicis, un tas dots arī jums, bērni. Mātes valoda svešumā ir tautas dzīvības kokle, jo tikai tā mūs saista kā tautas daļu svešumā, bez tās mēs aiziesim bojā. Tādēļ 18. novembrim, ceļa zīmei uz mūsu latviešu valodu un neatkarības atgūšanu, jātop ne tikai par tautas brīvības laika atceres brīdi, bet par ceļa rādītāju nākotnei." Svētbrīdi mācītājs pabeidza ar izteiktajai domai piemēroto korāli „Cēli kā dzimtenes dievnami, lai tev ir mērķi un darbi".

Skolas pārzine A. Martinsone uzrunā atzina, ka šī ir svētku diena, kurā varam priecāties un dziedāt priecīgas dziesmas, taču kādā sirds stūrītī mīt arī bēdas. Paceltā rokā rādīdama nožēlojamas kvalitātes papīra aploksni, runātāja norādīja, ka visi pazīstam šādas zilpelēkas vēstules, kas labākā gadījumā nākušas no tēvzemes, bet bieži vien ar kādas Sibirijas vietas nosūtītāja adresi, kur mīt kāds mūsu tuvinieks. Bieži šajās vēstulēs rakstīts tikai par puķēm, bet starp rindām tomēr salasāms kaut kas par sūro dzīvi izsūtījumā, piemēram: „Es biju pirmā, kas šogad mežā atrada zaļas ogas un pirmā varēju šo gardumu nogaršot." Kaut šajās vēstulēs rakstītājs nevar pastāstīt, ko gribētu, mēs tās tomēr nepacietīgi gaidām un arvien par jaunu pārlasām, jo arī nenozīmīgās rindas parāda, cik grūta ir dzīve zem komūnistu smagā jūga. Tādēļ mēs nevaram bezrūpīgi dzīvot tikai savu personīgo dzīvi, bet jādara viss iespējamais, lai dzīvi atvieglinātu arī tautai apspiestības jūgā. Uz jautājumu, ko nozīmē 18. novembris, A. Martinsone atbildēja, ka tas mums atgādina tos, kas gaida palīdzību, liek mums apzināties, ko bērniem māca vecāki un skola, ka esam latvieši, kam jādara viss iespējamais, lai mūsu zeme kļūtu atkal brīva. „Un tas jādara neatlaidīgi un ātri, jo šo zilpelēko vēstuļu rakstītāji nevar gaidīt mūžīgi!" uzrunu pabeidza skolas pārzine, aicinot svētku saimi apliecināt šo gribu un apņēmību ar Latvijas himnu.

Skolas svētku aktā bija ieradies arī Brīvās pasaules latviesu apvienības un Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis U. Grava, kas svētku runā izteica savu prieku atzīmēt Latvijas dzimšanas dienu lielākajā latviešu skolā brīvajā pasaulē, norādot, ka, līdzīgi še, arī daudzās citās vietās pulcējas latviešu bērni līdzīgās svinībās, kopā veidojot lielu jo lielu latviešu skolu audzēkņu saimi, uz ko varam būt lepni, jo šī lielā saime visās brīvās pasaules malās mācās tās pašas latviešu tautas dējas un dziesmas, apgūst latviskās zināšanas. Latviešu valoda mūs visus vieno, tādēļ varam arī saukties par latviešiem. „Vai šī apziņa jums kaut ko nozīmē, ja neesat Latvijā dzimuši?" skolas bērniem jautāja runātājs. „Arī es Latvijā neesmu nevienu dienu skolā gājis, taču kaut kas kopīgs mums tomēr visiem ir." Šīs atziņas paskaidrošanai U. Grava jautāja: „Kā jūs justos, ja jūsu mājā ienāktu svešs cilvēks un paņemtu jūsu mīļāko mantu, vēlāk arī pašus no jūsu mājām izdzenot? Jūs taču ar to nesamierinātos, aizstāvētu savas tiesības un gribētu atņemto dabūt atpakaļ! Tāpat ir ar Latviju. Jūs atņemtā atgūšanai varētu saukt policiju, bet mūsu cīņā par brīvības atgūšanu latviešu tautai šādas policijas nav, mums citā veidā jāaizstāv savas tiesības, varbūt pavisam neparastā veidā: mums jāpaliek latviešiem, lai tā mēs paliktu kopā un būtu vienoti kā tauta, jo mūsu zeme mums ir visiem kopīga! Tādēļ apņemsimies šajās svinībās mācīties vēl vairāk latviskās zināšanas, lai lai mēs būtu krietni latvieši ne tikai svētku reizēs, bet visu gadu cauri!"

Ar šo U. Gravas runu, skolēniem no zāles atkal iznesot savas saimes karogu, beidzās valstssvētku akta svinīgā daļa, pēc īsa pārtraukuma sākoties skolēnu sniegtajai programmai. 2., 3. un 4. klases audzēkņi skolotājas V. Slaviešas vadībā nodziedāja tautas dziesmas „Skaista mana tēvu zeme" un „Viena zeme, viena saule", trīs 7b. klases zēni, kuru vārdi programmā nebija minēti, nodeklamēja V. Damberga „18. novembris" un 7a. klases skolēni runes korī Z. Lazdas „Ticība". Īsti iespaidīgs izvērtās daļas abu 8. klašu audzēkņu ar kopdeklamāciju ievadītais īsu stāstījumu labi sakārtots virknējums par šāgada skolas vēstures darba sacensības tematu „Latvieši pēc otra pasau-

(Beigas 8. lpp.)

Latgales vakaram topot

Toronto latviešu biedrība 4. decembrī rīko Latgales vakaru ar šim novadam piederīgu programmu. Tās sakārtotājs K. Znotiņš ir strādājis daudz, lai apmeklētāji būtu apmierināti un parādītu skaisto, zilo ezeru zemi Latgali. Klausīsimies soprāna Martas Ādamas dziesmu Aglona (A. Ancāna vārdi, J. Norvila mūzika). Sveicināsim Aglonas Dievmāti, būsim Raznas ezera krastos, Daugavpilī, Ludzā, Rēzeknē u.c. Gará skatīsim vecos pilskalnus: Jāņa kalnu, Saules kalnu, Ludzas un Rēzeknes pilskalnu, kur vēl šodien zem pils drupām, kā to teiksma stāsta, savā dārglietām piekrautā cellā sēd skaistā Rēzeknes princese Rozālija un gaida Lieldienas ritu, kad kāds drošsirdīgs Latgales dēls viņu atbrīvos.

Latgales ieskaņu dos prof. H. Tichovskis, kas svešās zemēs staigādams un gudrības krādams nav aizmirsis savu dzimteni, kur upes, ezeri un baznīcu smailes veras debesīs un gaida atgriežamies svus dēlus un meitas. Adele Borisa sniegs bagātīgu pārskatu par Latgales īpatnībām, bet nenogurstošais dziesmu draugs Viktors Rundāns ar savu kori Senatne dziedās vairākas latgaļu tautas dziesmas.

Latgalei veltītus dzejoļus skandēs viešņa, dzejniece Valentīne Hermane, mūsu pašu tautietes Silvija Aizupiete, Adele Borisa un Antonija Broka.

B. Š.

DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece Rasma Zamlovska sumina ar zelta nozīmi apbalvoto Veru Bebri. Pa labi — Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne apveltī ar zelta nozīmi nodaļas pirmo vanadžu (toreiz dāmu komitejas) priekšnieci rakstnieci Toniju Krūku.

Foto: Verners Cinis

Toronto ziņas

● Valstssvētkiem veltīto dievkalpojumu 18. novembrī pārpildītā Sv. Jāņa baznīcā vadīja arhibīskaps A. Lūsis. Altāris bija rotāts ar Latvijas karogu un sarkanbaltsarkaniem ziedjem, kuŗus bija devis Lotus puķu veikals. Svinīgajā dievkalpojumā Dzidra Indzere skandēja Leonīda Breikša dzejoli— Latviešu lūgšana. Dziedāja draudzes koris diriģ. J. Baruša vadībā. Vijoles solo spēlēja Arturs Jansons Ineses Černavskas ērģeļu mūzikas pavadījumā. Pēc dievkalpojuma ap 150 dalībnieku pakavējās pie dāmu komitejas klātā galda, kas bija rotās svecītēm. Archibīskaps A. Lūsis sacīja galda lūgšanas vārdus un draudzes vārdā apsveica ilggadīgo čaklo dāmu komitejas darbinieci, 80 g. veco Bertu Bušmani ar ziediem un grāmatu. Dāmu komitejas darbinieces šim gadījumam bija cepusas klimperi. Dzidra Indzere skandēja vēl trīs Valda Krāslaviešu patriotiskos dzejoļus. — Sv. Andreja baznīcā, kur svētku dievkalpojumu vadīja māc. A. Cops ar prav. B. Feddera piedalīšanos, pulcējās ap 300 dievlūdzēju. Altāris bija rotāts sarkaniem un baltiem ziediem, bet aiz tā no griestiem līdz grīdai sniedzās Latvijas karogs. Dievkalpojumu divām dziesmām kuplināja tenors A. Cers. — Latviešu baptistu draudzes Latvijas 53. gadasvētkus atzīmēja 21. novembrī Walmer Road baznīcā, dievvārdus sakot māc. R. Ekšteinam„ piedaloties ap 100 dievlūdzējiem. Draudze dziedāja gadījumam izmeklētas dziesmas.

● Bīskapa Jāzepa Rancāna piemiņas fonds, Kanadas latviešu katoļu apvienība, latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars, korporācijas Aurora un Lacuania 5. decembrī plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu namā rīko nelaika bīskapam veltītu piemiņas sarīkojumu ar plašu programmu. Ievadvārdus teiks Kanadas latviešu katoļu apvienības valdes priekšsēdis K. Boriss, bet par bīskapa Jāzepa Rancāna dzīvi un darbu runās prof. Dr. Heronims Tichovskis. Koncertdaļā piedalīsies soliste Apolonija Sapale-Raiķovska, Pēteris Zariņš un Richards Upenieks. Nobeigumā runās Jāzepa Rancāna piemiņas fonda valdes loceklis Kazimirs Znotiņš.

● TLB audzināšanas kopa V. Slaviešas vadībā rīko 29. novembrī plkst. 8 vakarā biedrības telpās, Latviešu namā, pārrunu vakaru par tematu: Kā ieinteresēt bērnus un jauniešus latviešu sarunu valodas lietošanā? Pārrunas ievadīs Dr. Solveiga Miezīte, kas darbojas par mācības spēku Toronto universitātē, piedaloties arī pārrunās. Aicināti ierasties visi, kas šajā jautājumā varētu dot padomu un kam ir pieredze, piemēram, vecāki, kas guvuši pamākumus, ka bērni runā latviski, jaunieši, kas ģimenē sarunājas latviski un jaunatnes vadītāji, kam ir pieredze kā panākt latviešu sarunu valodas lietošanu. Visi aicināti izteikt savas domas, ko varētu darīt šajā jautājumā, jo ir daudz vacāku, kas var dot padomus, kā arī daudzi, kam vēlēšanās padomus uzklausīt. Vecāki un jaunieši bija izteikuši vēlēšanos, lai šādu pārrunu vakaru sarīkotu un lai tie būtu pieejami plašākai publikai.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 25. novembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā inž. A. Kalna referāts: „Apgaismošanas princips". Būs arī ziņojums par 3. Latviešu tehnisko zinātņu kongresa priekšdarbu veikšanu un pārrunas.

● DV šacha kluba valde turpmāk darbosies šādā sastāvā: priekšsēdis N. Brasliņš, vietnieks Ed. Caune, sekretārs R. Gustavs, kasieris R. Puriņš, ārējās sacensības vaditājs J. Reinbergs, bet iekšējās — Ed. Cauņe. Aizvadītās sezonas šacha spēļu sacensībās labākos panākumus guvis A. Pone, tālākās vietās izvirzoties K. Verovam un A. Jaunzemam. Jauniešu grupā līdz 13 gadiem veicīgākais spēlētājs bijis J. Meinbārdis, otrā vietā izvirzoties T. Lielbārdim, bet spēlētāju grupā, vecākiem par 13 gadiem — J. Ondrichs un E. Dzelme no Hamiltonas. Klubā pašlaik 28 dalībnieki un 5 veicinātāji. Spēles notiek svētdienās plkst. 4 pēcpusdienā DV namā.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku tirdziņš 27. novembrī no plkst. 10 — 5 pēcpusd. baznīcas zālē; 200 Balmoral Av. Būs latviešu daiļamatnieku izstrādājumi — sudrabs, koks, āda, keramika, audumi un izšuvumi. Grāmatas Ziemsvētku dāvanām un citas mantas. Bufetē būs dabūjams briežu cepetis, tortes, piparkūkas un citi mājas cepumi.

● Toronto katoļu vienības rudens sarīkojums ar loteriju un bufeti 27. novembrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Deju mūziku spēlēs H. Arro kapella.

● Latviešu YMCA klubs pārvēlēja valdi, par valdes priekšsēdi paliekot Z. Zentiņam, kas ir kluba priekšgalā kopš tā dibināšanas. Priekšsēža vietnieks ir E. Pilskalnietis, kasieris E. Neimanis, valdes locekļi V. Pālens, I. Kalniņš, A. Dārznieks, V. Galviņš un Z. Zamuels, revidents A. Stašāns. Ārpus valdes valejbola nozarē pienākumus uzņēmies E. Kraujiņš.

● Latviešu baptistu draudze rīko Ziemsvētku ieskaņas koncertu 19. decembrī pl. 3 p.p. Walmer Road baznīcā. Dziedās draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā.

● Archibīskaps A. Lūsis izvadīja 18. novembrī uz Jorkas latviešu kapiem 15. novembrī 70 g. vecumā ar smadzeņu trieku mirušo Kārli Kruskopu. Nelaika dzīvesbiedre jau mirusi Latvijā. Aizgājējs atstāj māsu Malvīni un svaini Frici Āboliņus. Kruskops strādājis par maiznieku Rīgā un tādā pat darbā Kanadā.

● Archibīskaps A. Lūsis kristīja Ivaru Endzelīnu, Olģerta un Zintas, dzim. Kalves, dēlu.

● Latviešu kreditsabiedrības bilance uz 1. novembri noslēgusies ar 3.374.242,26 dol. pret 2.648.084,21 dol. iepriekšējā gadā. Oktobra mēnesī apgrozīts 21.158,13 dol., pelnot 2.387,02 dol. Biedru skaits uz 1. novembri bija 2.565 pret 2.461 gadu iepriekš. Personīgie aizdevumi izsniegti 456, pret nekustāmo īpašumu obligācijām — 181. Noguldījumu konts oktobŗa beigās kopā bija 1.690.417,28 dol., termiņa noguldījumu kontos 745.700,00, bet čeku kontos 399.821,03 dol.

● Mūsu laikraksta 20. novembŗa numurā ievietotā zīmējuma „18. novembŗa ticība" autors ir Elmars, nevis Voldemars Dambergs, kā nepareizi iespiests viņa priekšvārds.

Sestdien, 27. novembrī, plkst. 7.30

Toronto latviešu katoļu vienības gadskārtējais

SAVIESĪGS VAKARS

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto
ar plašu loteriju - bazāru.

Spēlēs ARRO deju kapella. Pilna bufete.

Ieeja $2.50 no personas
Visi laipni ielūgti

Vienības valde

„Latvija Amerikā" vajadzīgi

abonementu
un
sludinājumu
pārdevēji

pilnam vai daļējam darba laikam.
Labs atalgojums.
Zvanīt: 465-7902

DAUGAVAS VANAGU TRADICIONĀLAIS ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅŠ

notiks š. g. 4. DECEMBRĪ no pl. 10 — 9 vak. un 5. DECEMBRĪ no pl. 10 — 4 pēcp. DV NAMĀ, 125 Broadview Ave. Toronto.

- ROTAS
- LATVISKI' AUDUMI
- KERAMIKA
- ADAS IZSTRĀDĀJUMI
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI
- GLEZNAS
- GRĀMATAS
- SKAŅU PLATES
- KOSMĒTIKA
- PIPARKŪKAS no pašu ceptuvēm
- KAFIJA
- MEDUS
- PUĶES
- GARŠĪGAS PUSDIENAS
- BAZĀRS
- DV KLUBS JŪSU RĪCĪBĀ

Ziemas svētku vecītis un draugus sestdien no pl. 2—4 p.p., svētdien no pl. 12—2 p.p. fotografs gaidīs mazos

Laipni lūdz apmeklēt RĪCĪBAS KOMITEJA

as

viešu namā inž. A.
: „Apgaismošanas
arī ziņojums par 3.
isko zinātņu kongre-
u veikšanu un pār-

luba valde turpmāk
sastāvā: priekšsē-
, vietnieks Ed. Cau-
R. Gustavs, kasieris
ējās sacensības va-
bergs, bet iekšējās
Aizvadītās sezonas
censībās labākos pa-
s A. Pone, tālākās
ies K. Verovam un
n. Jauniešu grupā
n veicīgākais spēlē-
elnbārdis, otrā vietā
Lielbārdim, bet spē-
vecākiem par 13 ga-
drichs un E. Dzelme
s. Klubā pašlaik 28
5 veicinātāji. Spē-
tdienās plkst. 4 pēc-
namā.

raudzes dāmu komi-
Ziemsvētku tirdziņš
no plkst. 10 — 5
nīcas zālē, 200 Bal-
s latviešu daiļamat-
dājumi — sudrabs,
eramika, audumi un
rāmatas Ziemsvētku
citas mantas. Bufetē
briežu cepetis, tor-
as un citi mājas ce-

atoļu vienības rudens
r loteriju un bufeti
plkst. 7.30 vakarā
ā. Deju mūziku spē-
kapella.

MCA klubs pārvēlēja
ldes priekšsēdi palie-
gam, kas ir kluba
opš tā dibināšanas.
vietnieks ir E. Pils-
sieris E. Neimanis,
i V. Pālens, I. Kal-
nieks, V. Galviņš un
revidents A. Stašāns.
valejbola nozarē
zņēmies E. Kraujiņš.

baptistu draudze riko
eskaņas koncertu 19.
3 p.p. Walmer Road
edās draudzes koris
Purva vadībā.

aps A. Lūsis izvadīja
uz Jorkas latviešu
ovembrī 70 g. vecu-
zeņu trieku mirušo
opu. Nelaiķa dzīves-
nirusi Latvijā. Aizgā-
āsu Malvīni un svai-
liņus. Kruskops strā-
aiznieku Rīgā un tādā
anadā.

aps A. Lūsis kristījis
līnu, Olģerta un Zin-
alves, dēlu.

kreditsabiedrības bi-
ovembrī noslēgusies ar
dol. pret 2.648.084,21
ējā gadā. Oktobra
rozīts 21.158,13 dol.,
2 dol. Biedru skaits uz
bija 2.565 pret 2.461
š. Personīgie aizdevu-
456, pret nekustāmo
igācijām — 181. No-
nts oktobra beigās ko-
0.417,28 dol., termiņa
kontos 745.700,00, bet
399.821,03 dol.

kraksta 20. novembra
etotā zīmējuma „18.
tīcība" autors ir El-
Voldemars Dambergs,
iespiests viņa priekš-

Amerikā" vajadzīgi
onementu
un
dinājumu
ārdevēji
daļējam darba laikam.
s atalgojums.
nit: 465-7902

UBS
RĪCĪBA
gaidīs mazos
no pl. 12—2 p.p.
KOMITEJA

Laiks saslēgties ciešāk

DV TORONTO NODAĻAS 21. GADSKĀRTA

„Lai vienoti veci un jauni, par Latviju stāvam stipri kā klints," DV Toronto nodaļas 21. gadasvētku sarīkojumā 13. novembrī DV namā Toronto aicināja nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis, pārstāvot 402 nodaļas biedrus, kuru vidū ir arī liels skaits jauniešu.

Svinīgā akta ievadījumā Latvijas karogu ienesa jaunieši Arnis Rozītis, Sandra Leimane un Velta Ezerniece, bet Leģiona standartu — to cīņu līdzgaitnieks V. Veitmanis ar jaunietēm Anitu Plūdoni un Birutu Silarāju. Vanadžu koris diriģentes A. Plampes vadībā nodziedāja DV dziesmu, publikai līdzdziedot. Ar klusuma brīdi pieminēja šajā gadā mirušos nodaļas biedrus Paulu Rasiņu, Jāni Sudaru un Jāni Zommeru. Svinīgo noskaņu ievērojami cēla Ilzes Ābeles klaviermūzikas atskaņojums — Karavīri bēdājās.

Nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis savā uzrunā izsacīja prieku par jauniešu dāvāto uzticību nodaļai, īpaši cildinot tautas deju kopu Daugaviņa. Cildinot latviešu karavīru nopelnus, svētku dalībnieki ilgiem aplausiem sumināja LKOK plkv. A. Liepiņu un kpt. Ed. Kuršinski. Vanadze Aina Selga apveltīja abus brīvības cīnītāju ar neļķes ziedu. Pēc vanadžu kara aktam veltītajām dziesmām, vakara programmas nītājus ar neļķes ziedu. Pēc vaja ar klātesošiem viesiem, igauņu veterānu pārstāvjiem R. Trallu un Ed. Randi, lietuviešu veterānu pārstāvi P. Joniku, DV Druvas, Hamiltonas un Kičeneras vanadžu kopu priekšniecēm M. Beņķiti, N. Pulciņu un V. Simsoni, DV Druvas nodaļas priekšsēdi A. Kalniņu, Hamiltonas nodaļas pārstāvi V. Dāboliņu, TLTA sestdienas ģimnazijas direktrisi V. Slaviešu, Sv. Andreja draudzes priekšnieku R. Rozi, Tērvetes (19.) skautu vienības priekšnieku vad. J. Treimani u.c.

Ar rakstu nodaļu gadasvētkos bija sveicinājusi TLB sestdienas skolas pārzine A. Martinsone, LK OK majori B. Lēmans (igaunis) un A. Ameriks, kā arī DV Bramptonas nodaļa.

Biedrzinis B. Plūdons izsauca jaunos nodaļas biedrus, aicinot saņemt krūšu nozīmes. Publikas priekšā stājās 33 DV saimes jaunie biedri, kuru vidū bija ap trešdaļa jauniešu. Viņu vārdus izsaucot, zālē atskanēja sirsnīgi aplausi, kas tika veltīti arī vecākās paaudzes biedriem, it īpaši A. Svennem un R. Rozem. Īpašu suminājumu saņēma nodaļas 400. biedrs, jauniešu pārstāvis Kārlis Siliņš. Jaunajiem biedriem krūšu nozīmes pasniedza nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis ar vanadžu kopas priekšnieci Rasmu Zamlovsku. Viņai ar rožu ziediem par jauno vanadžu piesaistīšanu savukārt pateicās DV Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne. Pabeidzot nozīmju izsniegšanu, I. Zamlovskis aicināja jaunos un vecos saslēgties rokās: „Lai vienoti veci un jauni, par Latviju stā vam stipri kā klints!"

DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka, pasniedzot čaklajiem nodaļas biedriem DV Kanadas valdes atzinības rakstu, cildināja nodaļas vekumus, it īpaši jaunu biedru piesaistīšanā. Atzinības rakstu saņēma: Anna Briede, Anastasija Broka, Vera Leišupe, Silvija Ozola, J. Dzenis, A. Krastiņš, E. Jaunzars un K. Zenaitis. E. Krūka īpaši cildināja DV centrālās valdes atzinības rakstu saņēmējus N. Braslipu, J. Grīnbergu un Ed. Plūmi. DV Kanadas valdes priekšsēdis, pasniedzot zelta nozīmi čaklajai vanadžu darbiniecei Verai Bebrei, izteica atzinību „mazā cilvēka" lielajam darbam. Pasniedzot zelta medaļu DV sporta kluba vadītājam R. Kadiķim, DV KV priekšsēdis uzsvēra viņa nopelnus sporta laukā.

Iespaidīgs bija brīdis, kad Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne apveltīja ar zelta nozīmi nodaļas pirmo vanadžu (toreiz dāmu komitejas) priekšnieci, rakstnieci Toniju Krūku. Rasma Zamlovska savukārt apveltīja ar sarkanu rožu ziedu apbalvotās vanadzes. Sekojošos apsveikumos lietuviešu kara veterānu pārstāvis P. Jonikas savus vēlējumus izteica latviešu valodā: „Lai dzīvo brāļu tauta, lai dzīvo Daugavas Vanagi!" R. Tralla nesa sveicienus no igauņu kara veterāniem un Baltiešu kara veterānu korpusa. Viņš arī nolasīja igauņu brīvības cīnītāju savienības pārstāvja Detroitā vēlējumu latviešu valodā.

Nodaļas valdes priekšsēdis I. Zamlovskis pasniedza aploksnes skolām un jaunatnes organizācijām — TLTA sestdienas ģimnazijas direktrisei V. Slaviešai, Gaujas (14.) gaidu vienības priekšniecei S. Ozolai, Rīgas (72.) skautu vienības priekšniekam M. Strīpniekam, Tērvetes (19.) skautu vienības priekšniekam J. Treimanim un Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas vecāku padomes pārstāvei Maijai Ķuzei. Velšu saņēmēji, izsakot pateicību, nodeva vēlējumus turpmākam darbam, no kuriem, liekas, zīmīgākais bija direktrises V. Slaviešas: „Novēlu DV biedriem saslēgties ciešā vienībā, jo drīz izšķirsies, kas valdīs pasaulē — brīvība vai verdzība"...

Priekšnesumu daļā Toronto vanadžu koris dziedāja — Sijā auzas, tautu meita (soliste Mirjama Bērziņa) un — Vai, Dieviņ, miedziņš nāk (A. Žilinska), kas klausītājiem iepatikās un bija jāatkārto. Nodaļas tautas deju kopa Daugaviņa uzstājās ar četrām tautas dejām E. Kalviņa un A. Rozīša vadībā, klavierpavadījumus spēlējot P. Zariņam. Ar dziesmām ģitaras pavadījumā uzstājās Indulis Sproģis un Valdis Celms. Ar „Daudz baltu dieniņu" sumināja DV Druvas nodaļas priekšnieku A. Kalniņu, kam apritējuši 60 dzīves gadi. Vanadžu kopas rīkotajā loterijā laimētāji bija A. Kristapsons, M. Beņķite un A. Pone. Deju mūziku spēlēja H. Arro deju kapella.

O. K.

DV Toronto nodaļas gadasvētkos jaunie biedri saņem organizācijas krūšu nozīmes. Foto: Verners Cinis

Čikagas-Milvoku preses kopai jauna vadība

Pēc 11 gadu darbības Čikagas Milvoku preses kopas priekšsēdis Kārlis Ķezbers vairs nekandidēja kopas valdes vēlēšanās. Vēlēšanas pabeidzot, vēlēšanu komisija konstatēja, ka ar 11 balsīm no 28 (jeb 73%) par kopas priekšsēdi ievēlēts Olģerts Cakars.

Jaunā valde pirmajā darba sēdē konstuējās sekojoši: priekšsēdis O. Cakars, priekšsēža vietnieks J. Rumpēters, sekretāre V. Hermane, kasiere E. Andersone, valdes locekļi J. Babre, I. Šimane, I. Vīksniņa, valdes kandidāts A. Lamberts.

Pārrunājot turpmāko darbību, valde vienojās noturēt regulāras sanāksmes katra mēneša pirmajā svētdienā. Katru otro mēnesi šīs sanāksmes būs atklātas. Tās ievadīs referāti par literāriem vai kultūrvēsturiskiem tematiem. Paredzēta rakstnieku pēcpusdiena 1972. gada februārī, bet preses balle 1972. gada rudenī Milvokos.

Valde apsvēra iespēju kopai piesaistīt biedrus-vecinātājus un izteica vēlēšanos sadarboties ar Kalamazūt Grand Rapidu preses kopu. Sēdē piedalījās arī LPB vicepriekšsēdis K. Ķezbers.

I. Š.

Divdesmit darba un prieka gadi

E. un V. Dzelmes latviešu tautas deju grupa Čikagā atzīmēja savas darbības 20. gadskārtu. Grupa sākusi darboties 1951. gadā ar četriem pāriem. Šodien tajā tuvu pie 50 dalībnieku, bet gadu tecējumā grupā sastāvējuši pāri par 200 dejotāju.

E. un V. Dzelmes grupa uzskatāma par latviskuma šūpuli. Vadītāji ne tikvien mācījuši latviešu tautas dejas, bet arī raudzījušies, lai mēģinājumu laikā skanētu tikai latviešu valoda. Grupai izveidotas arī iekšējas tradīcijas. Ik mēģinājumu pabeidz ar „draudzības loku", kad dalībnieki, rokās sadevušies, dzied kādu tautas dziesmu. Tiek atzīmētas latviskās Lieldienas ar olu ripināšanu un Ziemsvētki. Grupas dalībniekam - zēnam stājoties karavīru rindās, to izvada ar dziesmu un tas izdejo vienu loku ar katru grupas meiteni. Grupas dalībniekus vieno arī kopīga nozīme, kuru pēc mākslinieka A. Šimaņa meta trijos matallos gatavojis rotkalis O. Grīns. Par grupas sprai go darbību liecina biezais albums, kurā tās dalībnieki sakopojuši visas avīžu ziņas, programmas un uzņēmumus. Te redzami skati no priekšnesumiem universitātēs, amerikaņu biedrībās, divās pasaules izstādēs, vairākās pretkomūnisma demonstrācijās un taml. Dzelmes tautas deju grupas jaunieši bija arī tie, kas pirmie meta dzīvu sadarbības tiltu uz brāļu tautas lietuviešu un kaimiņu igauņu un zviedru jauniešu deju grupām.

Priekšnesumu vakarā uzstājās grupas jauniešu un bērnu kopas. Deju izvēle bija daudzpusīga un labi atspoguļoja to izpildītāju veiksmi. E. un V. Dzelmes iestudējumā galvenokārt izceļas lielā precizitāte deju figūru izveidošanā. Atzīmējama arī dejotāju skatuviskā sadarbība. Kā iespaidīgākās atzīmējamas F. Aigara choreografētā Plāniņa deja (solo E. Dzelme), V. Dzelmes choreografētā Saulīte (V. Vīšteļa oriģinālmūzika) un J. Stumbra Zobenu deja (solo A. Tolks). Klavieru pavadījumus jauniešu kopai veica A. Legzdiņa un I. Šimane, bet bērnu kopai I. Meņģele. Ar „ciema kukuļiem" sveica Toronto DV tautas deju kopa Daugaviņa E. Kalviņa vadībā un Indianapoles Jautrā pāra bērnu kopa G. Asones un M. Caunes vadībā. Priekšnesumu ar tautas dziesmām kuplināja Čikagas vanadžu dubultkvartets, diriģents T. Ozoliņš. Programmu pieteica viens no pirmajiem grupas dejotājiem — A. Bite.

E. un V. Dzelmes tautas deju grupu sveica dejotāju vecāki (J. Pūliņš), grupas dalībnieki (Z. Ķezbers), pirmie grupas dalībnieki (M. Galinieks), Sv. Jāņa draudze (dr. pr. Ed. Venters), Gaujas (6.) gaidu vienība (vad. I. Šmidchene), Staburaga (70.) skautu vienība (vad. J. Zaļums), DV apvienība Čikagā (pr. U. Vītols), Kr. Barona latviešu skola Čikagā (pārziņa vietn. I. Šimane), Toronto DV tautas deju kopa Daugaviņa (vad. E. Kalviņš), LTDA (J. Dabars), Čikagas vanadžu kopa (pr. E. Šmite), lietuvju tautas deju kopa Grandys, Ciānas draudze Čikagā (A. Inka), Grand Rapidu tautas deju kopa Liesma (S. Kļaviņa, A. Linde), Lansingas latviešu studentu kopa (I. Mežule), Milvoku tautas deju kopa Ritenītis (I. Roze), Čikagas vanadžu dubultkvartets (dir. T. Ozoliņš, A. Aruma) Čikagas latviešu teātris (M. Antēna, S. Borgiela).

Pēc priekšnesumiem Čikagas latviešu namā dejotāju vecāki, Dz. Cīrules, I. Dumpja, D. Frīšas un A. Rozes vadībā, bija vikšuši mielastu. Zālei piemērotu dekorējumu bija gatavojusi grupas dalībniece S. Priedulāja. Mielasta laikā personīgus sveicienus vēl nodeva ČLB (pr. V. Vīksniņš), Čikagas latviešu katoļu draudze (J. Valainis), Mineapoles tautas deju grupa Pērkonītis (H. Zemjāne). A. Bite nolasīja daudzos rakstveida apsveikumus, to vidū arī dažus no Anglijas.

Ilze Šimane

E. un V. Dzelmes latviešu tautas deju grupa Čikagā 20 darbības gadu atcerē, sēž no kreisās: I. Seržante, I. Meņģele, L. Birkena, A. Legzdiņa, V. Arums, E. Dzelme, V. Dzelme, A. Aruma, I. Šimane un V. Valaine. Foto: Daumants Tomsons

Latviešu tautas dziesmas kļūst populāras Kanadā

Populārās tautas dziesmas „Pūt, vējiņi" melodija, varbūt, ir skaistākā no visām latviešu tautas dziesmu melodijām. Tā var lepoties ar īpatnēju skaistumu arī vispārējā mūzikas pasaulē. Kādu vakaru televīzijas raidījumā šī melodija bija dzirdama angļu valodā, to atskaņoja koris.

Jau agrāk bija lasāms, ka Vaterlū luterāņu universitātes mūzikas profesors Valters Kemps latviešu tautas dziesmu Pūt, vējiņi ir aranžējis kanadiešu koriem ar nosaukumu: „Latvian Boat Song". Šo dziesmu jau iestudējuši Voterlū un Toronto universitātes un varbūt arī citi kanadiešu kori. Aranžējumu ar angļu valodas tekstu izdevusi „Waterloo Music Company Limited" divos izdevumos, kas jau izplatīts apm. 2000 eksemplāros.

Jauna ziņa par latviešu tautas dziesmu melodijām parādījās laikraksta „Kitchener-Waterloo Record" 6. novembra numurā. Rakstā teikts, ka Voterlū luterāņu universitātes mūzikas fakultātes dekāns prof. Valters Kemps ir komponējis un publicējis piecas latviešu tautas dziesmu melodijas klavierēm. Tās ir: trīs līgo dziesmas, Ai, tu manu grūtu mūžu, Tautiešam roku devu, Strauja, strauja upe tecēj, Ganīdama saganīju un Ko, puisīti, tu domāji. Rolfs Elsesers (Ralph Elsaesser) atzinis, ka šīs piecas latviešu tautas dziesmas ietekmīgi papildina klavieru mūzikas mācīšanas repertuāru. Tās ne vien iepazīstina klavierspēles skolniekus ar latviešu tautas dziesmu izteiksmi, bet arī spiež pārvarēt speciālas techniskas problēmas klavierspēlē.

Prof. Valters Kemps nekad nav bijis Latvijā, bet latviskās melodijas noklausījies no savas dzīvesbiedres — latvietes dziedāšanas un spēlēšanas. Šīs vecās, dzimtenē dzirdētās un dziedātās meldijas, Valdai Kempei joprojām ir iemīļotākā daļa no viņas mūzikas pieredzes, kuras bieži mēdz dziedāt un spēlēt uz klavierēm. Tā staigājot kopīgus ceļus, gan reizē studējot mūziku Toronto universitātē, gan arī mācot to Voterlū luterāņu universitātē, radās šīs piecas latviešu melodijas klavierēm. Tās atskaņoja jauno mūziķu 10 gadu laulības atceres dienā, kad iespiedējas sabiedrības „Waterloo Music Comany Limited" prezidents jubilāriem personīgi pasniedza pirmo šo nošu eksemplāru. Notis iespiestas uz ļoti laba papīra, kuru vāku grezno laviskie ornamenti.

Cerēsim, ka šīs piecas dziesmas klavierēm kļūs populāras kā latviešu, tā kanadiešu sabiedrībā, kā tas ir bijis ar pirmo prof. Kempa kompoziciju Pūt, vējiņi.

A. S.

Svinīga 18. novembra

(Pārnesums no 1. lpp.)

rim piemērotus dzejoļus, bet apvienotais koris, diriģenta T. Ozoliņa vadībā — dziesmas: J. Vītola — Beverīnas dziedonis — klavieru pavadījumu veica V. Treimanis, bet Br. Skultes Dziesmu Vairoga orķestra partitūru atskaņoja Čikagas un apkaimes mūzikas skolu audzēkņi, pie klavierēm V. Treimanis, soliste V. Landmane (mecosoprāns). Svētku zālei piemērotu dekorējumu — Māti Latviju, kas nomodā par kritušajiem un dzīvajiem, bija gleznojis mākslinieks-gleznotājs A. Šimanis.

Pēc akta Latviešu namā ČLOA dāmas bija klājušas kafijas galdu pārrunu vakaram.

Ilze Šimane

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Bronksas vidusskolas skolēni Jonkeros 12. novembrī, pēc lūgšanas un mācību sākuma, godināja tos skolēnus, kas šāgada pavasarī ALAs izglītības biroja rīkotajos nopelnu pārbaudījumos bija ieguvuši godalgas. Godalgoti bija pavisam 14 skolēni, kas ir puse no visiem šīs skolas skolēniem. Šinī skaitā ir iepriekšējā mācības gada vidusskolas apmeklētāji, tā arī tie, kas pagājušajā mācības gadā godalgas ieguva pamatskolas grupā, bet tagad apmeklē vidusskolu. Latviešu preses biedrības godalgu 50 dol apmērā vidusskolas grupā saņēma šīs skolas audzēkne Maira Bundža par labākajām sekmēm latviešu literātūrā visas ASV apmērā. Čeku pasniedza LPB priekšnieks V. Irbe, aicinot godalgas ieguvēju lasīt latviešu autoru darbus arī tad, kad skolotāji vairs neuzdos mājas darbus un neliks lasīt latviešu literātūru. Daļa Ņujorkas skolas skolēnu balvas saņēma 18. novembra sarīkojumā Priedainē, Ņudžersijā. Citi, kas tur nebija ieradušies, pagaidām balvas nedabūja. Ņujorkā 18. novembra akts notika piektdienas vakarā, 19. novembrī.

— be

Gailis jau pārspējis

(Pārnesums no 3. lpp)

griež ar izkapti pūli „kā smilgas" tāpēc, ka tas par viņu smējies. Vienkārša un banāla atriebība! Un tās priekšā —

ļaudis krita žilbti pie zemes...

Kā „krīt žilbti", ir jautājums, uz kuru būtu jāatbild autorei pašai. Līdzīgas valodas „neformas" pazib te vienā, te otrā Jaunzemes debijas krājuma dzejolī.

Jaunzemes dzeja ir t. s. brīvā dzeja: tā ir šodienīga dzejas forma, bet tās nosaukšana par „brīvu" ir maldinoša termina lietājums. Maldinošs tādēļ, ka viegli iedomāties, ka „viss atļauts". Tiešām, viss ir atļauts, bet autoram uzlikts „pienākums" atbildēt par visu un būt konsekventam. Dzejolī „Krātiņā" Jaunzemei šādas rindas: Viņi lauzīs galvas:/ 'kas par savādu putnu?'/sūtīs man džetus pakaļ kārnus...

Pēdējā citētajā rindā Jaunzeme novietojusi „kārnus" tieši tur, kur tos sintaktiski mēdz novietot saistītā valodā rakstītāji autori, kad pietrūkst izdomas atrast vārdus „dzejas likuma" pildīšanai. Mūsu agrākā dzeja mudžēt mudž no šiem „apsviedumiem", bet Jaunzeme mierīgi varētu rakstīt: „sūtīs man pakaļ kārnus džetus". Tas būtu konsekventāk. Pēc tam var strīdīties par to, kas īsti ir „kārni džeti" un par paša vārda „džets" pilsoņa tiesībām latviešu valodā.

Diemžēl, Jaunzemes valoda ir vispār ārkārtīgi neskaidra. Vai pareizāk: neveikla. Rodas „plakanuma sajūta": ko viņa īsti gribējusi pateikt, ir neizlobāms; izlobāmais ir kaut kas triviāls un bez dziļuma perspektīvas. Dzejoļi sastāv no „dzejas vārdiem", bet no tiem vien dzeja nerodas.

Ja turpat vai visi „Rīta eņģeļa dziesmu" cikla dzejoļi rādās norakstāmi dzejas skaidienai (dzejoļi „Medību vanags" un „Bērni", īpaši pēdējais, spēj kādu nieku uzmanības piesaistīt), tad labāk Jaunzemei veicies ar ciklu „Mīlestība un meklēšana". Dzejolī „Ziemsvētki 1967." Jaunzemei palaimējies izzīmēt visai tiešu un skaudru Ziemsvētku īstenības potretu, kaut arī tajā iesprucis kaut kas tāds kā „tie nejauš ilgi dot atbildi..." Kas ar to domāts? Traucē arī tieksme kosmificēt šo ainu, ja nu reiz tā datēta ar 1967. gadu.

Šā cikla dzejolī „Pie katedras" Jaunzeme raksta:

Stāvu drebošām kājām/ runāju/ beidzot pienācis brīdis/ daudz teikt

... un daudz teikt par „pasauli, sevi, visu, viņu un zemi, debesi, elli".

Izlasīto projicējot atpakaļ uz visu Ausmas Jaunzemes debijas krājumu kā fonu, gribas jautāt, kāpēc viņai par katru cenu ir jāmēģina vienā rāvienā pateikt — visu.

Visu zināt pat Jaunzemei nav pa spēkam. Būtu labāk sākt ar detaļām, iepazīties ar tām. Piemēram: ar latviešu valodu, tās īpatnībām un variāciju iespējām.

Dotajos apstākļos tas ir grūts uzdevums. Bet tas tomēr ir dzejas kategoriskais imperatīvs. Valoda dzejā ir tikai viela, tas tiesa. Bet kurš būvmeistars ceļ debesskrāpi no māliem?

Noslēgumā tomēr jāpiebilst, ka nav noslēpums — Jaunzemes manuskripts nostāvējis apgādā pāris gadu ilgi. Tādēļ nule teiktais attiecināms uz krājumu „Rīta eņģelis", ne uz Ausmas Jaunzemes dzeju „vispār". Mūs varbūt gaida pavisam cita rakstura pārsteigumi — nākotne.

Gunars Irbe

Džonsons brīdina no izolācijas

ASV bijušais prezidents Lindons Džonsons brīdināja no jaunas izolācionisma koalicijas izveidošanas, kurā ietilpstot kā liberāļi, tā konservātīvie, kas vēloties mazināt ASV lomu pasaulē. „Ja mēs iekrītam izolācionismā, tad atradīsim, ka mēs paši esam tie, kas ir izolēti. Vēlēšanās atkāpties Amerikas cietoksnī nav nekas jauns, bet jauns ir, un dziļi satraucošs, cik plaši šī vēlēšanās izplatīsies. Izrādās, ka ASV veidojas jauna izolācionisma koalicija, kuru nedrīkstam samainīt ar vairākuma domām. Jauno koaliciju veido liberāļi, tāpat konservātīvie, kas meklē mazināt ASV lomu pasaulē. Vieni ir sadusmoti, ka mūsu labdarījumi pasaulei nav padarījuši citas valstis automatiski paklausīgas visam, ko mēs sakam. Citi vienkārši nemīl ārzemniekus. Daži domā, ka mums viss jāizlieto pašu vajadzībām nekā palīdzībai, lai atvairītu chaosu kur citur. Vieni nemīl naudas izdošanu, otri nevēlas būt iejaukti," sacīja Džonsons, tālāk paskaidrodams, ka ASV nevar atļauties ticēt, ka pasaule tuvojas mieram un stabilitātei amerikāņu agrāko internacionālo pūļu dēļ. „Līdz šim mūsu sasniegumi, drošības sniegšanā dažādās pasaules daļās, ir ļoti vāji. Mēs nevaram sasniegt pastāvīgu mieru Āzijā. Bet tur arī nebūs pastāvīgs miers, iekām nebūs stipras un pastāvīgas ASV intereses. Mēs vieni paši nevaram rast mieru Vidējos austrumos, bet bez mums miera izredzes šajā jūtīgajā apgabalā būtu tiešām drūmas," nobeidza Džonsons.

Liepājnieka mazdēls Vinipegas karaliskā baleta direktors

LATVIEŠU PIRMO IECEĻOTĀJU DZĪVES AINAS MANITOBĀ

Kad mēs ielūkojamies pagātnē, ko latviešu pirmie ieceļotāji pēc saviem sviedrainiem gadiem atstājuši šodien, tad noteikti jāmin Leopolda Salmes vārds. Tie nav tikai kapi, kas šodien runā par sīkstajiem latviešu vīriem un sievām, kas alka pēc turības un goda, pēc brīvības un taisnības. Daudziem dzimtenē tas bija nesasniedzams sapnis, tāpēc viņi devās svešumā, lai visu to iegūtu.

Leopolds Salme (1864. — 1927.) aizgāja bojā traģiski, bet savai apmetnei deva savas pilsētas vārdu. Viņa dzīves nepiepildītos sapņus nes tālāk mazbērni. L. Salmes mazdēls nes Kanadas baleta slavu pāri tās robežām, arī uz veco Eiropu, no kurienes nāca viņa māte, tēvs un vectēvs. Viņa vārds ir Arnolds Spors (Arnold Spohr, dz. 1927.), tagadējais Vinipegas karaliskā baleta direktors. Vai kāds nav viņa vārdu pamanījis jau agrāk?

Stāsts par Arnoldu Sporu īsumā ir sāds: L. Salmes meita Hermīne, vēlāk Spora (1888. — 1960.) kopā ar savu māti Katrīnu 10 gadu vecumā atstāja Liepāju un devās pie sava tēva uz Libavu, Kanadā, kas Sv. Klementā (St. Clement) bija nopircis zemi un atmetis sapņus par izslavētiem Klondaikas zelta laukiem. Dzīvojot primitīvos apstākļos, Hermīne nav varējusi iegūt nekādu oficiālu izglītību — ne Liepājā, ne arī vēlāk Libavā, Kanadā. Lasīt un rakstīt viņa iemācījusies no paprāva grāmatu klāsta, kas bijis viņas tēva L. Salmes istabas neatvietojama sastāvdaļa. Hermīne tur ieguvusi daudz un līdz savai mūža beigām kļuvusi par lielu grāmatu lasītāju. Izglītības trūkums nekavēja dzīve: 19 g. vecumā Hermīne kļuva par vācu mācītāja Spora dzīvesbiedri.

Mācītāja Spora laulība svētīta 8 bērniem, viens no viņiem ir Arnolds Spors — izcilais Kanadas baletdejotājs. Mūsu laikraksta lasītājiem A. Spora panākumi un viņa devums Kanadas kultūras dzīvei ir vēl maz zināmi, bet varam vērst uzmanību informācijai, ko šo rindiņu autoram sagādājis Manitobas latviešu dzīves pētnieks Ojārs Kļaviņš.

Vinipegas karaliskā baleta sabiedrības direktors (The Royal Winnipeg Ballet) Arnolds Spors savu pirmo debiju sācis 18 gadu vecumā, 1945. g. Vinipegas baletā un nākošā gadā uzņemts par šīs trupas mākslinieku. Te viņš strauji izvirzījies, topot par vadošo baletmeistaru. 1950. gadā choreografējis savu pirmo baletu „Ballet Premier". 1958. gadā Arnolds Spors iecelts par Vinipegas baleta sabiedrības direktoru (31 gadu vecumā). Reizē ar to sākušies šī baleta straujie panākumi, jo radies spīdošs talants. 1962. gadā A. Spors atvēra savu baletskolu ar apm. 150 skolniekiem. 1970. g. šai skolā bija jau 700 baleta entuziastu.

Balets ieguva nepiedzīvotu sajūsmu ieceļotāju otrā paaudzē un A. Sporam bija jāatveŗ jaunas nodaļas Brandovā, Pinavā un Šteinbachā. Studiju nolūkos Arnolds Spors apmeklējis baletskolas Dānijā, Austrijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Francijā un Pad. savienībā. Viņš noorganizējis ievērojamu baletnieku viesizrādes Vinipegā un pats ar savu trupu devies gan uz Eiropu, gan ASV. Arnolda Spora vadītā baleta vienība baletfestivālā Parīzē 1968. gadā ieguva 2 zelta medaļas. Tas bija viņa lielākais triumfs.

Arnolda Spora panākumu atslēga bijis darbs. Šī neatlaidība, liekas, gūta no viņa vectēva. Tagad vēl uzzinām, ka par viņa vectēvu klājas pāri drūms pionieŗa dzīves noslēgums. Leopolds Salme mira traģiskā nāvē 1927. gadā, tai pašā gadā, kad piedzimis nākošais baletmeistars, viņa mazdēls Arnolds Spore. Rudenī zāģējot malku, motorzāģī iesprūdis koka zars un zāģis sašķīdis gabalos. Metalla gabali ietriekušies Leopolda Salmes ķermenī. Ar dzelzceļa drezīnu pionieris Salme steigšus vests pie ārsta uz Selkirku, bet ceļā drezīna salūzusi un smagi ievainotais vests atpakaļ uz mājām. Tad ar zirgiem, pa dubļainiem rudens ceļiem, viņš beidzot pēc desmit stundām novests pie ārsta. Slimnīcā cietušajam amputēta roka, bet tas nav vairs viņu glābis un L. Salme pēc 10 dienām miris 63 gadu vecumā.

Salmēm Kanadā piedzimis arī vienīgais dēls Egons, bet tas miris un apbedīts kaut kur pie Salmes mājām, kur viņa kaps vairs nav atrodams.

Par pionieriem var teikt tāpat, kā par teātŗa izrādēm: uz skatuves katra izrāde ir mirkļu vērts, bet aiz kulisēm var būt drāmas, kas reizēm atklājas un reizēm nekad nav zināmas.

Osvalds Akmentiņš

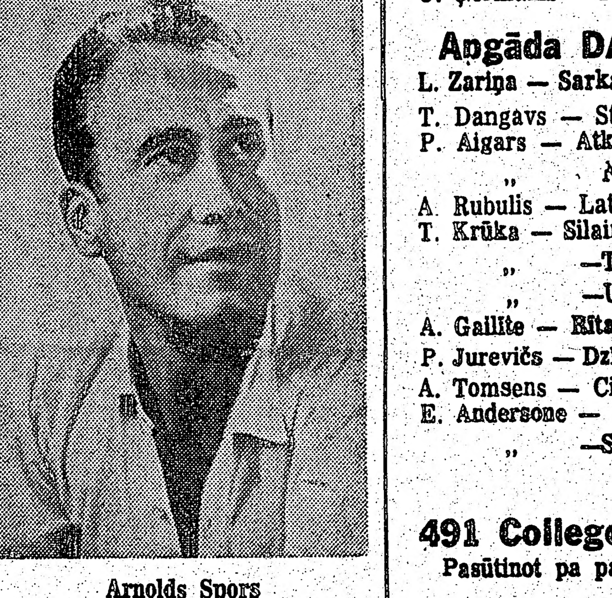

Arnolds Spors

● Nelikumīgā Īrijas republikāņu armija Ziemeļīrijā aizkavēja kādas īru meitenes notriepšanu ar darvu tādēļ, ka viņas draugs ir angļu karavīrs. Šis ir jau ceturtais gadījums Londonderijā, kad dumpīgas katoļu sievietes ar varu ielaužas mājās, izrauj meitenes uz ielas, apgriež matus un aplej ar darvu par satikšanos ar angļu karavīriem. Londonderijā pēdējais „darvas upuris" bija 19 g. vecā Marta Doherti, kuras attēls bija ievietots visas pasaules preses slejās. Pēc incidenta Marta Doherti slepenībā salaulājās ar savu līgavaini, 18 g. veco angļu karavīru Džonu Larteru, protestantu. Laulību ceremonija notika aiz slēgtām durvīm Ebringtonas barakās, Londonderijā.

Kārlis Kruzkops

dzimis 1901. gada 2. oktobrī,
miris 1971. gada 15. novembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

1971. GADĀ SAŅEMTĀS GRĀMATAS

T. Zeltiņš—Mīlestības maize, rom.	$5.40
I. Sīlis — Kamanu sliedes aizputina	$5.80
La! atskan dziesmas	$5.00
I. Grebzde — Meitene un puķe, rom.	$6.00
M. Bukšs — Pret straumi, apceres un kritikas — latg. izl.	$7.00
L. Dombrovska - Larsena — Ar medus zobenu, dzejoļi	$1.00
Ausma Jaunzeme — Rīta eņģelis, dz.	$1.00
Dīna Rauna — Pusnakts negātīvi, dzī	$1.00
Juris Kronbergs — Iesnas un citi dzejoļi	$1.00
Margita Gūtmane — Ēnuspēles, dz.	$1.00
Juris Mazutis — Ceļojumi, dzeja	$1.00
T. Tomsons — Spēle, dzejoļi	$3.00
Archīvs XI sējums, Latvijas zelts	$5.70
Reportieru rokas grāmata	$3.00
I. L. Juhansons — Cilvēks bez vārda, rom.	$5.80
A. Plampe — Dziesmu kamoliņš I	$3.00
A. Plampe — Dziesmu kamoliņš II	$3.00
G. Janovskis — Rolands, rom.	$5.00
A. Dziļums — Vienas vasaras zieds, rom.	$5.00
M. Bukšs — Nikodems Rancāns, apcere	$7.00
L. Auzāne-Ticmane — Ģen. Auzāns	$3.00
Osvalds Urštelns	$4.00
Ziemeļnieki — 50 g. atceres rakstu krājums	$ 3.00
Prof. Dr. A. Brūveris — Latvieši palmu zemē	$ 3.00
Z. Lagerlefa — Gesta Berlings, romāns	$ 6.50
A. Niedra — Ādams un Ieva, rom.	$ 4.80
L. Slēzaks — Mani kopotie raksti	$ 5.50
Radio Erivaņa atbild	$ 3.80
V. Veldre — Dižmuiža, rom.	$ 5.00
U. Ģērmanis — Tā lieta pati nekritīs	$ 4.20

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevumi

L. Zariņa — Sarkanā migla	$8.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$4.00
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, rom.	$ 3.90
„ Nemirstīgais nemiers, rom.	$ 5.50
A. Rubulis — Latvian Literature, st.	$4.00
T. Krūka — Silaines mežs runā, stāsti bērniem	$ 2.80
„ —Tu debesis turi savās rokās	$ 3.50
„ —Uniforma, stāsti	$ 5.50
A. Gaillīte — Rītausmā	$ 4.00
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, esejas	$ 4.20
A. Tomsens — Cilvēcības vārdā, pieredze Vorkutā	$5.00
E. Andersone — Rūķis labdaris, pasakas	$ 1.80
„ —Sargeņģelis, pasakas	$ 1.80

DV GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 174, Ontario
Pasūtinot pa pastu, lūdzu pieskaitīt 50 c pasta piemaksai.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

25. novembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteina temats: „Jēzus Kristus biogrāfija".

27. novembrī — pl. 7.30 vak. Latviešu nama lielajā zālē Toronto latviešu katoļu vienības gadskārtējais rudens sarīkojums ar loteriju un pilnu bufeti.

27. novembrī — pl. 8 vak. Central Technikuma auditorijā A.L.T. Bostonas ansambļa viesizrāde J. Lejiņa jautra teātŗa spēle „Nebrauc tik dikti".

27. novembrī — Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa baznīcas zālē. Atvērts no plkst. 10 rītā līdz 5 pēcpusd.

28. novembrī — plkst. 2 pēcp. TLB rīkotais Dr. A. Cakula referāts: „Gara slimību cēloņi", Latviešu namā. Ieeja pret ziedojumiem.

4. decembrī — pl. 18.30 Latviešu virsnieku apvienības gadskārtējā balle Latviešu namā.

4. decembrī — TLB rīkotais „Latgales vakars" ar priekšnesumiem Latviešu namā. Pieteikšanās pie I. Alkšņa, tālr.: 757-9490 un M. Matisas — 481-6339.

4. un 5. decembrī — DV tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš DV namā, 125 Broadview Ave.

5. decembrī — pl. 3 p.p. Latviešu nama lielajā zālē bīskapa J. Rancāna atcere. Mūzikāli vokāli priekšnesumi. Runās prof. Dr. H. Tichovskis — „Latviešu tautai veltīts mūžs".

5. decembrī — pl. 12 dienā Bērzainē TLMM kluba šāgada beidzamās tītaru šaušanas sacīkstes.

12. decembrī — sirmgalvju eglītes vakars pl. 5 Latviešu namā. Ieeja brīva. Līdzi ņemt dāvanu un groziņu.

31. dec. pl. 8 vak. Jaungada sagaidīšanas balle Latviešu namā.

15. janvārī — pl. 7.30 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle.

29. janvārī — Čikagas Piecīšu koncerts plkst. 4.00, — kabarē plkst. 7.30 Columbus Hall.

29. un 30. janvārī — TLTA ģimnazijas draudzīgais aicinājums. L. Auzānes - Ticmanes „Mēs prasām brīvību" pirmuzvedums.

5. februārī — plkst. 7 vak. vīru koŗa „Viesturs" gadskārtējais koncerts un balle St. Lawrence Hall, King un Jarvis ielās.

19. februārī — plkst. 7 vak. Latviešu namā DV Toronto vanadžu koŗa koncerts un balle.

MONTREALA

27. novembrī — no plkst. 9.30 rītā — 10 vakarā DV Montrealas nodaļas vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš un filatelijas izstāde Latviešu namā, 2372 Hampton Ave.

OTAVA

27. novembrī — plkst. 7.30 vak. Latvijas valstssvētku 53 g. atceres koncerts McNabb auditorijā, 160 Percy Str. Astra Kalniņa (soprāns) un I. Sakss (klavieres).

4. decembrī — plkst. 7 vak. DV Otavas nodaļas bazārs un Ziemsvētku tirdziņš skolotāju institūta zālē, 195 Elgin Str. (ieeja no Lisgar Str.)

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katra svētdienā, no pl. 9 — 930
Niagaras WHLD raidītāju (viļņis 1270)
Informācija: tālr. Toronto 281-4218.

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, telefons 921-3327, 200 Balmoral Avenue.

Mācītājs A. Ceps, 33 Balaby Cr., Don Mills. Tālrunis 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 5.

28. novembrī plkst. 11 iesvētes mācības sākuma dievkalpojums. Dievkalpojumā jāierodas visiem iesvētes mācības jauniešiem.

Sestdien, 4. decembrī, plkst. 7 Antoniņas Vaivodes koncerts.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S.

28. novembrī, pl. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15 priekšp. stunda abām Bībeles klasēm.

BRAMPTONA

28. novembrī plkst. 1.30 pēcp. adventa dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Telefons HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

28. novembrī dievkalpojuma nebūs.

5. decembrī, plkst. 9.30 no rīta adventa laika dievkalpojums bērniem un jaunatnei.

Dievkalpojums angliski notiks Mirušo piemiņas dienā, 21. novembrī, plkst. 9.30 no rīta.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

28. novembrī Pirmā adventa dievkalpojums jauniešiem un bērniem svecīšu gaismā plkst. 5 p.p. Pētera baznīcā, Otavā. Dievkalpojumā piedalās bērni un jaunieši. Dievkalpojuma kārtība un dziesmas pēc lapiņām.

5. decembrī dievkalpojums Sv. Pētera lut. baznīcā plkst. 2 p.p.

12. decembrī eglīte Soo draudzē.

19. decembrī eglīte (paredzēta) mūsu draudzei. Sīkāk nāk. Draudzes Vēstīs.

24. decembrī Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums Sv. Pētera lut. baznīcā plkst. 6 vak. Dziesmu lapiņas. Kollekte / ziedojumi pašu draudzes vajadzībām.

26. decembrī pēdējais dievkalpojums ar dievgaldu šinī gadā Sv. Pētera lut. baznīcā plkst. 2 p.p.

Vēršu draudzes locekļu uzmanību uz to, ka dievgalds šinī gadā būs vēl tikai 2 reizes — Mirušo piemiņas dienā un 26. decembrī — otros Ziemas svētkos. Tādēļ aicinu draudzes locekļus, kuŗi dievgaldu šinī gadā vēl nav baudījuši, to baudīt vienā no pieminētajām reizēm.

Sākot ar 2. janvāri, arī jūs laikam būsit apdrošināti pēc jauniem bezdarba apdrošināšanas noteikumiem.

TĀTAD, IZLASIET ŠO PAZIŅOJUMU.

Laiki mainījušies. Tādēļ arī mēs Unemployment Insurance komisijā maināmies.

Sākot ar 2. janvāri, vairāk nekā 96% Kanadas darba spēka apdrošinās pēc jauniem noteikumiem. Tas nozīmē, ka gandrīz ikviens, kas strādā kādam citam, būs aizsargāts pret pārejošu izpeļņas zaudējumu.

Pirmoreiz apdrošināti būs: valsts darbinieki, skolotāji, slimnīcu darbinieki, augstākās kategorijas darbinieki (executives), daži cilvēki, kam augsta izpeļņa, citi, kuŗu darbu reiz ieskatīja par nodrošinātu, bet kuŗu darbs tagad, sakarā ar ātri attīstošos technoloģiju un mainīgajiem darba apstākļiem, vairs nav tik drošs.

Bez šī papildu nodrošinājuma, jaunajā bezdarba apdrošināšanas programmā ir vēl citas svarīgas pārmaiņas. Pabalstu lielums piemērots izpeļņai. Ja esat bez darba, jūs varat saņemt divas trešdaļas no caurmēra izpeļņas sākumā un līdz trim ceturtdaļām savas izpeļņas vēlāk, ja jums ir apgādājamie. Līdz maksimāli $100 nedēļā, atskaitot nodokli, — un līdz 51 nedēļai.

Jūs varat arī saņemt 15 nedēļu pabalstu, ja jāpārtrauc darbs slimības dēļ. Vai arī, ja gaidāt bērniņu.

Pēc jaunajiem noteikumiem jums ir tiesības uz pabalstu daudz ātrāk. Ja esat nostrādājuši tikai 8 nedēļas pagājušajā gadā, jūs jau esat tiesīgs.

Kā pabalsti ir pieskaņoti izpeļņai, tā arī iemaksas. Zemāko iemaksu 27 centi nedēļā maksā tie, kas nopelna $30 nedēļā. Augstāko — $1.35 nedēļā sedz tie, kas nedēļā izpelna 150 un vairāk. Iemaksas varēs atskaitīt no nodokļiem, tāpat kā par pabalstiem jāmaksā nodokļi. Nodokli, protams, atvilks no jūsu pabalsta summas.

Tātad, jaunā bezdarba apdrošinājuma sistēma ir tik labi piemērojama, cik vien varam to izveidot.

Bez šaubām, ir arī noteikumi.

Bet noteicējs ir veselais saprāts. Un apstākļi ikvienā gadījumā. Arī vietā.

Ja valstī vai jūsu rajonā bezdarbs pieņemas, jūs varēsit saņemt pabalstu ilgāku laiku.

Jo mēs zinām, ka tad, kad vairāk cilvēku meklē darbu, paiet ilgāks laiks, iekām to atrod. Un līdz tam laikam jums nepieciešama nauda.

Līdz šim mūsu darba lielāko daļu aizņēma bezdarba pabalstu izmaksāšana.

Mēs to, protams, darām joprojām. Bet nu mēs varam darīt vairāk, palīdzot jums tikt uz īstā ceļa cita darba atrašanā. Tas ir svarīgāk nekā nauda.

Lai to darītu, esam pieņēmuši vairāk intervētāju un sagādājuši mūsu līdzšinējiem intervētājiem īpašu apmācību. Viņu uzdevums ir izzināt jūsu stāvokli un prasības. Izzināt, vai kaut ko varētu darīt, lai atvieglinātu stāvokli.

Sākot ar 2. janvāri, jaunais bezdarba apdrošinājums attieksies laikam arī uz jums. Sīkāki paskaidrojumi atrodami mūsu „Guide to the New Unemployment Insurance — Information for Employees". Ja vēlaties saņemt eksemplāru, piezvaniet vai iegriezieties vietējā Unemployment Insurance Commission birojā.

Un izlasiet visu.

The New Unemployment Insurance

Unemployment Insurance Canada — Assurance-chômage Canada

apdrošināša
VALD BE
1658 VICTORIA PAR
TEL. 759-028

L. LUNS
OPTIKIS
Atvērts no pl. 9.30
Ar iepriekšēju pie
470 College St.,

IGAUNU OPT
J. RATA
169 Danforth Ave.
ACU PĀRBAUDE. A
GATAVOŠANA PĒ
RECEPTES. ZEISS
Speciāla atlaide sūt
uz dzimteni

PIEMINEK
Igauņu uzņēmu
YONGE MEMORIA
2019 Yonge St., To
(Starp Eglinton un D
487-2147, vakaros 4
Kvalitātes darbs
eiropiešu met

TRANSPOR
UZŅĒMUM
BALTIC MOV
tālr. 534-1403,

LATVIEŠU N
491 Cllege St.
31. dec. pl. 8 v
JAUNGA
SAGAIDĪŠA
Galdiņi iepriekš
jami sākot ar 1.
Tel. 922-

KANADAS LI
EIROPIEŠU
plaša izvēle, vis
tip
Katru
(pret
YORK
(Shepp
ZIGGY
(Quee

KA
Veicam visādu
(mēbeļu) būvma
LE 5-6619.

BB
apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1656 VICTORIA PARK AVE. SCARB
TEL. 759-0263

L. LUNSKY
OPTIKIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.

IGAUNU OPTIKIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACENU PA-
GATAVOŠANA PĒC ĀRSTU
RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem
uz dzimteni.

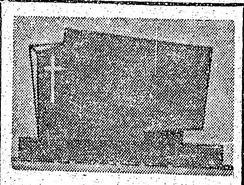
PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets

TRANSPORTA
UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
tālr. 534-1403, Toronto

LATVIEŠU NAMS
491 Cllege St. Toronto
31. dec. pl. 8 vak. rīko
JAUNGADA
SAGAIDĪŠANU
Galdiņi iepriekš rezervē-
jami sākot ar 1. dec. $6.00
Tel. 922-2931

LATVIJA AMERIKA
meklē
kancelejas
darbinieku jeb
darbinieci
ar labām latviešu un
angļu valodas
zināšām.
Vēlama pieredze
mašīnrakstīšanā un
grāmatvedībā.
Laba alga pareizai personai.
Zvanīt uz:
465-7902

I. JANKOVSKIS
REALTOR
57 RONCESVALLES AVE.,
533-8553
717 PAPE AVE., 461-6364
DIVU DZĪVOKĻU MĀJA
(Converted Duplex)
7 istabas, atsevišķi stāvoša, du-
bultkieģeļu, 12 gadus jauna, mo-
derna māja Skarboro. 2 virtu-
ves, 2 vannas istabas. Prasītā
cena tikai $28,500. Māja bez pa-
rādiem. Iespēja nopirkt ar 4.000
dol. iemaksu. Tuvu veikaliem
un satiksmei. Autobusa pietu-
ra piemājas.
Boor Jane 5 DZĪVOKĻU MĀJA
(Legal Five Plex)
Atsevišķi stāvoša dubultkieģe-
ļu māja, privāts iebraucamais
ceļš, divas garāžas, liels
gruntsgabals. Prasītā cena
$61,000. Ja iemaksā $15.000,
īpašnieks ar mieru paturēt vie-
nu aiktāţu obligā ciju. Bruto
ienākums: $7,080 gadā.
MORERNS BUNGALOVS
un 1 akrs zemes
10 jūdzes ziemeļos no 7. autoce-
ļa, Airport Rd. malā. Ļoti
piemērots tiem, kam nepatīk
pilsētas putekļi, it sevišķi tā-
diem, kas strādā Maltonā vai
Toronto ziemeļu dalā. 35 minū-
šu brauciens līdz Toronto cen-
tram. Prasītā cena $36,500.
Īpašnieks ar mieru mainīt pret
īpašumu pilsētā vai lauksaim-
niecību.

Esta. 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS
BIROJS
Roncesvalles Chapel
426 Roncesvalles Avo.
LE3-7954
York Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

KANADAS LIELĀKAIS UN LABĀKAIS SPECIĀLI
EIROPIEŠU DELIKATESU UN GAĻAS
veikals
plaša izvēle, vislabākā kvalitāte par mērenām cenām
tip-top MEATS
DELICATESSEN
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
(Sheppard Ave./Don Valley Parkway)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām.
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619.

Reta iespēja izdevīgi un labi papildus visiem veselības un citiem apdrošinājumiem

par ārstēšanās laiku slimnīcā un negadījuma dēļ arī par
ārstēšanās laiku pēc slimnīcas atstāšanas

iegūt īpašu ienākumu līdz $150.- nedēļā

SAKARĀ AR LATVIJAS VALSTS DIBINĀŠANAS DIENAS — 18. NOVEMBRA ATCERI.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

dod iespēju iegūt Fonda apdrošinājumus ikvienam Kanadā un ASV dzīvojošam krietnam latvietim bez parastā 6 — 18 mēnešu uzgaides laika, ja slimība iestāsies vai negadījums notiks pēc uzņemšanas apdrošinājumā.

Neviens iepriekš nevar pateikt, kad slimība vai nelaime uzbruks, vienīgi dzīves rūgtā patiesība liecina, ka slimības tāpat kā nelaimes gadījumi nāk negaidīti un ātri, uzbrūkot arī veselam un stipram. Tāpēc ikkatram ar lielu nopietnību jau laikus jāsagatavojās uzbrukuma atvairīšanai.

Lai cik ķietami labs arī kādam būtu veselības apdrošinājums, tad tomēr slimošanas gadījumos nenovēršami rodas neparedzēti ārstēšanās un arī citi izdevumi. Pie tam tas notiek tad, kad darbs uz laiku jāatstāj, parasti ar algas zaudējumu.

ŠĀDĀS NEBALTĀS DIENĀS ĻOTI IESPAIDĪGI IEDARBOJAS AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDA

Darba nespējas pabalsta apdrošinājuma plāns,

KAS TAJĀ APDROŠINĀTIEM PAR SLIMNĪCĀ ĀRSTĒŠANĀS LAIKU, BET ĀRSTĒJOTIES NEGADĪJUMA DĒĻ — ARĪ PĒC SLIMNĪCAS ATSTĀŠANAS, IZMAKSĀ PAPILDUS VISIEM VESELĪBAS UN CITIEM APDROŠINĀJUMIEM, ATKARĪBĀ NO APDROŠINĀJUMA GRUPAS,

$50.—, $100.— VAI $150.— NEDĒĻĀ

UN KOPĀ PAR VISIEM GADĪJUMIEM LĪDZ

$5,000.—, $10,000.— UN $15,000.—,

KO APDROŠINĀTAIS VAR IZLIETOT KĀ VIEN VĒLAS.

Darba nespējas pabalsta plāna apdrošinājums tajā uzņemtam dalībniekam ir it kā īpašs „BANKAS KONTS". Līdz ar uzņemšanu plānā dalībnieks iegūst maksimālu apdrošinājumu atkarībā no grupas, kuŗā tas ieskaitīts, par $ 5,000.—, $ 10,000.— vai $ 15,000.—. Ar to atklāts plāna dalībnieka „VESELĪBAS BANKAS KONTS" ar attiecīgu summu. Ja dalībnieku nepieciešams ievietot slimnīcā, vai tas, ciešot negadījumā, ārstējas ambulatoriski, tad viņam izmaksājamo apdrošinājuma summu atskaita no dalībnieka kontā esošās summas.

KAS PIETEIKSIES FONDA DARBA NESPĒJAS PABALSTU PLĀNA

LĪDZ Š. G. 15. DECEMBRIM

BAUDĪS APDROŠINĀJUMA TIESĪBAS AR PIETEIKUMA SAŅEMŠANAS DIENU BEZ UZGAIDES LAIKA, JA SLIMĪBA IESTĀSIES VAI NELAIMES GADĪJUMS NOTIKTU PĒC IESKAITĪŠANAS APDROŠINĀJUMĀ. TIEM NEBŪS ARĪ FONDA IESTĀŠANĀS MAKSA, BET PAR APDROŠINĀJUMA LAIKU LĪDZ Š. G. 31. DECEMBRIM JĀMAKSĀ TIKAI $ 1.—. SĀKOT AR NĀKOŠĀ GADA 1. JANVĀRI, BŪS JĀMAKSĀ PARASTĀ DALĪBNIEKU MĒNEŠMAKSA, KĀDA NOTEIKTA ATTIECĪGAI APDROŠINĀJUMA GRUPAI.

Plāna apdrošinājumā uzņem ar 16 gadiem līdz neierobežotam vecumam, neatkarīgi no tā, vai dalībnieks strādā algotā darbā vai ne.

Tuvāku informāciju par apdrošinājumiem un maksājuma likmēm, kā arī pieteikšanās veidlapas pieprasiet Fonda pilnvarniekiem Kanadā

P. PLĪSIS
69 Elwood Blvd.
Toronto 305, Ontario

A. BĒRZIŅŠ
814 Carroll
LaSalle, P. Q.

VAI FONDA BIROJAM AR ŠEIT IESPIESTO KUPONU

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P. O. Box 8857, Philadelphia Pa. 19117 USA

Lūdzu piesūtīt man Darba nespējas pabalsta apdrošinājuma plāna

pieteikuma ..... veidlapas.

(Skaits)

Mr., Mrs., Miss .....

(Uzvārds un vārds)

.....

(Adrese)

Lielās demonstrācijas atbalsis

UKRAIŅI PROTESTĒ PRET POLICIJAS RĪCĪBU

Protestētāji, kas cietuši 25. oktobŗa rīkotās demonstrācijās pie Ontario zinātniskā centra pret padomju premjeru Kosiginu viņa vizītes laikā Toronto, iesūtījuši virsprokuroram Alanam Lorencam (Lawrence) 100 apstiprinātas liecības par jātnieku policijas rīcību iebrukot ar zirgiem pūlī, kā arī pret Lieltoronto policiju, kas lietojusi pret demonstrantiem fizisku varu.

Pēc sūdzības saņemšanas virsprokurors izteicies, ka viņš nav laimīgs par diviem policijas pārraudzītiem apgabaliem Ontario provincē — policijas apbruņojuma lietošanā, kvalifikācijas standartu un policijas ierēdņu apmācībām. Viņš izsacīja vēlēšanos, lai mainītu „policijas likumu", bet maiņas vēl nevar solīt jau nākamajā parlamenta sesijā. Viena no reformām būtu kontrole policistu zirgu lietošanā. Pēc tagadējā likuma virsprokurors nevar pielietot disciplināru rīcību pret policijas brutalitāti. Viņš uzsvēra, ka neierosinās pret Lieltoronto policiju sūdzību par nepiedienīgu rīcību, bet iesniegs 100 apstiprinātās liecības un ap 300 vēstuļu, attiecinātas uz 25. oktobŗa incidentu, Lieltoronto policijas komisijai un nogaidīs pilnīgu un bezpartejisku komisijas ziņojumu.. Ja ziņojums norādīs uz tālāku akciju, tad virsprokurors aicinās karalisko komisiju vai pavēlēs Ontario policijas komisijai ievadīt izmeklēšanu.

Virsprokurora Lorenca paskaidrojumi sekoja pēc Kanadas ukraiņu komitejas prezidenta Roberta Maksimeca un padomdevēja Stenlija Frolika iesnieguma, ka demonstrantu uzvešanās nevienu brīdi nav bijusi tāda, kas attaisnotu jātnieku policijas akciju pret demonstrantiem. Ukraiņu komisijas pārstāvji jau nedēļu pirms plānotās demonstrācijas izklāstīja policijai savus plānus un nodrošināja tās miermīlīgu īstenošanu, kam policija arī piekrita.

Komitejas ziņojumā sacīts, ka policija nav mēģinājusi ar skaļruņiem aicināt demonstrantus atbrīvot brīvprātīgi ielu krustojumus. Ap desmit jātnieku policistu grupa iebrukusi demonstrantos, daži no tiem pat „pilnīgos auļos". Demonstranti mēģinājuši bēgt no skrejošiem zirgiem, bet daudzi pakrituši zem zirgu kājām, jātniekiem jājot tikai dziļāk pūlī. Daži policisti vajājuši demonstrantus pat līdz tuvējām debesskrāpju ēkām, sitot cilvēkus ar ādas jājamām pātagām. Policisti arī tīši saminuši sveču kastes, apdraudot arī svecīšu turētājus, jājot tieši virsū vairākas reizes.

Kad ukraiņu pārstāvji lūguši apgādāt ambulainces vāģi ievainotiem, saņemta atbilde, lai gādājot paši. Komiteja apstiprināja, ka 20 arestētos no 14.000 lielā protestētāju skaita policija situsi ceļā uz policijas auto un liegusi tiesības satikties ar viņu advokātiem.

Starp demonstrantiem atradies arī 14 g. vecais latviešu jaunietis Pēteris Zariņš, katoļu vidusskolas un latviešu ģimnazijas 2. klases audzēknis, kas piedalījies kopā ar kādiem 30 latviešu jauniešiem 25. oktobŗa demonstrācijā pie Ontario zinātņu centra. Pēc arestēšanas viņš aizvests uz jauniešu aresta un tiesas telpām Jarvis ielā. Policija paziņojusi Pētera mātei Kornelijai Zariņai, ka dēls ir aizturēts. Viņa tēvs ir miris. Pētera Zariņa lietu uzņēmās kārtot advokāts A. V. Kānbergs. Demonstrācijā no latviešiem vēl cietis 63 g. vecais Jānis Ievnieks. Viņš, nodarbināts pie Jorkas universitātes dārza darbiem, pēc darba ieradies uz demonstrāciju. Kad pūlis vairījies no policijas zirgiem, Ievnieks pakritis un zirga pakavs viņam skāris labo roku. Slimnīcā ievainojumi sašūti.

Kanadas ukraiņu komiteja savā ziņojumā apliecinājusi, ka policistu vairums iepretim demonstrantiem tomēr rīkojies korrekti. Komiteja sūdzību vērsusi vienīgi pret vainīgajiem, sevišķi jātnieku policiju par brutālitāti. Ukraiņu komiteja 28. oktobrī iesniegusi ziņojumu uz 5 lappusēm, attieksmē uz policijas atsauksmi, ka ukraiņu komiteja esot militāra grupa. Norādīts, ka tas ir nedibināts apgalvojums, pielīdzinot ukraiņus tādām grupām kā žīdu aizsardzības līgai, Edmunda Burkes savienībai vai Red Morninga maoistu grupai.

Policijas personālšefs Viktors Telfords izteicies: „Es ticu, ja es nebūtu rīkojies, šie militāriskie demonstranti būtu izsaukuši nemierus pie Zinātņu centra ieejas un uz kāpnēm, ar daudz vairāk ievainotiem cilvēkiem. Palielināta militāra vienība plānoja salauzt policijas līnijas un lauzties uz centru. Policija nav pielietojusi vairāk varas nekā tas bijis nepieciešami".

Virsprokuroram piesūtītos 100 liecību apliecinājumos atrodas arī latvietes Veras Lazdiņas liecība, ar dzīvesvietu Austrumjorkā (Coxwell Blvd.). Viņa liecinājusi, ka demonstrācijas bija miermīlīgas, kad „pēkšņi redzēju zirgus auļojam pūlī. Es tiku pagāzta gar zemi un zirgs man uzmina (trampled on by a horse), jo man nebija vairs laika no policijas jātnieka pabēgt. Kad es gulēju pie zemes, mans vīrs mēģināja mani pasargāt, pārliecoties pār mani. Viņu smagi sita policijas jātnieks, kā rezultātā man un manam vīram bija jāmeklē ārsta palīdzība. Es vēl vienmēr atrodos ārsta uzraudzībā." Šī liecība datēta ar 8. novembri, divas nedēļas pēc demonstrācijas.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Vankuverā modernās „rock" nemūzikas cienītāju pūlis pēc uzveduma izdemolēja sarīkojuma telpas. Kolizejā, kurā uzvedums notika, ap 100 sēdekļu sagriezti, 3 stikla sienas izdauzītas un skatuvē sabojāti mikrofoni u.c. ierīces. Izrādes pirmo daļu, ko noskatījās 11.000 ameklētāju, nesavaldīgie „mūzikas" cienītāji pārtrauca divas reizes, pēc tam policija pārtrauca uzvedumu, dažus arestējot. Zaudējumi nodarīti 10.000 dol. apmērā.

★ Albertas indiāņu vadība nevēlas pieņemt federālās valdības palīdzības projektu 2 milj. dol. apmērā, aizbildinoties, ka nespētu ilgāk darboties neatkarīgi, jo piešķīrums saistīts ar noteikumiem, kas pakļautu indiāņu apvienību federālajai kontrolei. Tādēļ apvienība izbeigs savus plānojumus un nākamajā janvārī „papildinās bezdarbnieku rindas" ar 45 personām.

★ Halifaksā notikusi pirmā melno kultūras diena Kanadā, ko apmeklējuši ap 500 nēģeŗu un ļoti maz balto. Vecā arsenāla telpās bija vēstures liecību un modes skate, afrikāņu deju, filmu un dziesmu uzvedumi, dzejdarbu skandēšana, un gādāts arī par miesas spirdzināšanu. Kultūras dienas rīkotāji „Jaunskotijas melno apvienotā fronte" plāno nākamajā gadā rīkot plašāku un labāku kultūras dienu, kaut vīlušies, ka nav saņēmuši cerēto financiālo atbalstu no iekšlietu ministrijas. Apvienotās melno frontes direktors Žils Olivers norādījis, ka ja valdība neatskārst šāda veida nepieciešamību, tad nākotne kļūšot ļoti drūma — ne viņiem, bet „struktūrai" (resp. valdībai). Melnie cīnījušies par brīvību dažādos veidos un nedomā padoties arī tagad.

— ns

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ
ATSEVIŠĶI NUMURI
PĒRKAMI TORONTO
LATVIEŠU VEIKALOS

Valoda ir tautas dzīvības kokle

(Pārnesums no 4. lpp.)

les kaŗa". Ne brīdi stāstītājiem neatkārtojoties, bet katram ar konkrētiem datiem raksturojot kādu laika posmu, bija dzirdams ne tikai labi saliedēts, bet bez trūkumiem izveidots pārskats par laiku kopš Latvijas okupācijas 1940. gadā līdz mūsdienām, atsevišķajiem stāstītājiem pakavējoties pie komūnistu un vācu okupācijas laika, latviešu leģionāru cīņām, Kurzemes cietoksni, latviešu dzīvi pašreizējā apspiestībā, mokām izsūtījumā (pēc saņemtām vēstulēm) un dumpjiem vergu nometnēs, dzīvi trimdā, trimdas organizācijām un tās centieniem un tā tālāk. Kāds stāstītājs arī uzsvēra, ka šodienas Latvijas jaunatne ir nākotnes sabiedrība, latviska sabiedrība, ko okupanti labi apzinās, tādēļ cenšas to pārkrievināt, atzīstot komūnismu par vienīgo reliģiju, kādēļ pārējās iznīcināmas, tāpat kā dievnami pārvēršami labākā gadījumā mūzejos un koncertzālēs, bet bieži arī sporta hallēs un noliktavās. Atzīstami iespaidīgo stāstījumu virknējumu skolēni beidza ar kopdeklamāciju „Ko meklē, ceļiniek, satrauktu dvašu?", īsti piemērotu iepriekšējā snieguma saturam un reizē skarto jautājumu atbildei. Programmu pabeidza 5., 6. un 7. klašu audzēkņi, diriģentes A. Skudras-Kārkliņas vadībā nodziedot pašas diriģentes „Mazs bij' tēva novadiņis" un J. Norviļa „Dziesmu kalnā".

Akta nobeigumā skolas pārzine A. Martinsone un LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks pasniedza grāmatas kā balvas vēstures darba sacensības dalībniekiem. Darbus izvērtēja divi vēstures skolotāji, skolas pārzine un LNAK izglītības daļas vadītājs, katram varot dot maksimāli 100 punktu — 30 par rakstīto domrakstu, autoru nezinot, un 70 par mutvārdu atbildēm. Labākie darbi izrādījās stipri līdzvērtīgi, vietu kārtību izšķirot tikai vienam punktam. Sacensības uzvarētājs ar maksimālo 400 punktu skaitu kļuva Andis Zilāns, 2. vietā ierindojās Jānis Niedra ar 399 punktiem, 3. vietu dalīja Aina Tīlupe un Vilnis Butkēvics ar 398 punktiem, 4. Juris Tauriņš ar 397 punktiem un 5. Viktors Skujiņš ar 396 punktiem. Arī pārējie 24 sacensības dalībnieki atzinībai par veikumu saņēma pa grāmatai. Bija arī pārsteiguma balva: Lidija un Arnolds Tīcmaņi dāvināja abiem sekmīgākajiem sacensības dalībniekiem grāmatu „Generālis Auzāns" un pusi no pirmā mācību gada maksas izglītības turpināšanai TLTA latviešu ģimnazijā. Nododot čeku skolas pārzinei A. Martinsonei, bet grāmatas pasniedzot Andim Zilānam un Jānim Niedram, L. Auzāne-Tīcmane norādīja, ka šī viņas tēva 100. dzimšanas dienas atcerei sarakstītā grāmata raksturo, cik grūti izglītību bijis iegūt mūsu tēviem un tēvu tēviem, kuŗi uz skolu nevarēja ērti aizvizināties automašīnās vai modernā pazemes vilcienā, bet bez cītām grūtībām bieži vien 10 un vairāk kilometru līdz skolai veica kājām, taču darīja to ar prieku, jo tiecās pēc izglītības. LNAK valdes 1. vicepriekšsēdis un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks apbalvošanas nobeigumā apsveica skolas saimi Latvijas valstssvētkos un pateicās absolventu klasei par apliecināto lielo darbu, sagatavojot vēstures darbu. Ja to izvērtē sacensības veidā, tad tas notiek intereses vairošanai, taču tas nav būtiskais mērķis, bet gan — strādāt un mācīties, jo, meklējot materiālus darbam, daudz ko iegaumē par mūsu pašreiz izklīdināto tautu visā pasaulē — gan dzimtenē un izsūtījumā, gan arī svešumā.

Skolēnu un skolotāju saime, piebalsojot arī daļai vecāku, nodziedāja skolas himnu, tad svētku akts izskanēja ar cienastu skolēniem, tautas dejām un rotaļām.

Vtr.

MINCHENES OLIMPISKĀ . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Atgriežoties Minchenes pilsētas centrā, ir jau tagad vērojams, ka tā gatavojas pienācīgi greznojusies uzņemt viesu tūkstošus no visām pasaules malām. Daudz jo daudzu viesnīcu un citu sabiedrisko celtņu fasādes jau šodien apjož krāsotāju sastatņu režģi, dodot ēkām svaigu, pievilcīgu izskatu. Aptuveni 12.000 viesu varēs apmesties pilsētā. Bez tam, pāri par 140.000 olimpisko spēļu apmeklētāji tiks izvietoti Minchenei tuvāk un tālāk piegulošās pilsētās. Kā viens no lielajiem viesu apmešanās centriem ir paredzēta trimdas latviešiem labi pazīstamā Augsburgas pilsēta, kuŗa atrodas apm. 60 km attālumā no olimpiskās pilsētas. Rīcības komiteja paredz, ka spēs apmierināt visu viesu apmešanos, novietojot tos aptuveni 100 km radiusā ap Mincheni. Satiksmes ziņā ir plānota ik 20 minūšu vilcienu satiksme no galvenajiem apmešanās centriem, uztveŗot pārējos mazākos pieturas punktos. Iekšējā satiksmē paredz pārvietot ap 80 tūkstošu personu stundā no pilsētas uz olimpiādes vietu, vilcieniem atstājot abus gala punktus ik pa 5 minūtēm.

Liela rosība pašreiz notiek arī olimpiskās rīcības komitejas finanču daļā, kuŗa izdara ieejas karšu iepriekšpārdošanu. Biļešu pārdošana iedalīta divos periodos: pirmais jau notika šāsvasaras vidū un otrs un pēdējais seko novembrī līdz decembŗa mēneša vidum. Katrai nācijai, kas piedalīsies olimpiskās spēlēs, ir zināma kvota, ievērojot arī ģeografisko atrašanās vietu un iedzīvotāju skaitu. Pirmajā pārdošanas periodā Amerikā, kuŗai ir vislielākā kvota no visiem, tika izpirktas 85% no 115.000 biļetēm. Tāpat Austrālijā un Dienvidafrikā no attiecīga daudzuma. Dienvidslavijā izpārdotas visas 46 tūkst. atvēlētās biļetes. Turpretim Anglijā — tikai viena trešdaļa.

Minchenes veikalu skatlogus jau tagad grezno olimpiskās emblēmas, savienotas ar pilsētas un valsts ģerboņiem. Piemiņlietu un sīku ornamentu veikali pilni ar dažnedažādiem priekšmetiem, kuŗiem visiem ir olimpiskā tēma. Liekas, ka vispiedienīgākais priekšmets, atbilstoši vietai, ir majestatiski greznotais bavāriešu alus trauks — kauss, vai tas būtu stikla, koka vai porcelāna izstrādājumā. Un pircēju jau tagad netrūkst. Tuvāk ielūkojoties un ieklausoties, izrādās, ka gandrīz vai visi ir caurbraucēji tūristi no citām Eiropas valstīm, kā arī liela tiesa amerikāņu, kuŗiem šī, varbūt, ir vienīgā iespēja būt tuvumā tagad olimpisko spēļu notikumu vietai. Mazliet sāju piegaršu atstāj, aplūkojot ciešāk dažu labu „suvenīru" un atrodot kaut kur noslēptākā kaktiņā mugurpusē iepiedumu „Made in Japan" vai „Hongkong". Personīgi, tas maz pārsteidz, jo praksē ar to nācies sastapties ne tikvien vairākās Eiropas zemēs, bet arī aizjūras kontinentā — ASV un Kanadā. Šīsdienas pasaulē maz ir vairs vietas sentimentiem un ideoloģiskai pusei, bet jāsamierinās ar: veikals ir veikals; griez kā gribi, kad tik zeļ!

V. Legzdiņš

Ticēsim nākotnei . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

statējums, ka komūnisms kā ideoloģija ir jau bankrotējis arī pašā Pad. savienībā un tur komūnistiskā partija ir pārvērtusies vienīgi par valsts pārvaldes aparātu. It sevišķi tas izpaužas Latvijā, kur pie komūnistiskās partijas pieder tikai nepilni 3% un savas darbības pēdējos 25 gados t. s. Latvijas komūnistiskā partija nav spējusi izaudzināt vairāk par pieciem, sešiem jaunās paaudzes dižvīriem.

Pad. savienība arī iekšēji vairs nevar novērst pasīvās pretestības izpausmi savā imperijā. Lai pieminam kaut uzkrītošo pretestību politiskam institūtam pasaules pašreiz stiprākos bruņotos spēkos, kultūras pagrīdi un katakombu baznīcu.

Tajā pašā laikā mums gan paliek jautājums: vai un cik ilgi mūsu tauta dzimtenē izturēs un vai viņiem nebūtu vajadzīga arī palīdzība no mums?

LATVIEŠI RIETUMOS

Rietumos atrodas 1/10 no mūsu tautas, un neskatoties uz ilgajiem svešuma gadiem mēs esam visumā palikuši savas tautas kopībā. Ja vēl pēc 26 trimdas gadiem var sarīkot tik lepnu nacionālo spēku parādi, kāda notika šogad jūnija beigās un jūlija sākumā Daugavas Vanagu dienu laikā Toronto, augusta sākumā Garezerā un pēc tam Austrālijā, tad tas ir viens no labākiem piemēriem mūsu tautas gribai un varēšanai. Gan par visu vairāk mūs iepriecināja mūsu jaunatnes varēšana un gribēšana palikt par latviešiem. Jau pieminētās nacionālās parādes bija galvenām kārtām jauno latviešu rokās, šogad pietrūka vietu Divreizdivi nometnē, pārpildītas bija Katskiļu un Garezera vasaras nometnes un Mičigenas latviešu valodas seminārs. Šķiet, nodrošināta būs arī Minsteres latviešu ģimnazijas pastāvēšana un vēl citi jaunatnes centrālie un lokālie pasākumi. Arī jauno latviešu kuplā dalība Katskiļi 2 sanāksmē šī mēneša sākumā mums ir sagādājusi patiesu prieku.

It iepriecinošas ir aktivitātes, kuŗas šogad ir parādījušās BPLA un citās mūsu centrālās organizācijās. Ja to vadība nu ir jau nonākusi vidējās un jaunās paaudzes rokās, tad tā ir labākā liecība par mūsu darba neapgur-šanu savas tautas un Latvijas labā. Zināmu rosmi pēdējā gadā uzrādīja arī Savienoto Valstu un citu zemju vietējo politisko partiju latviešu grupas.

VAJAGA NAUDAS?
Aizdevumu lietas kārto ātri un efektīvi
NOTĀRS
OSKARS PERRO
Pieņem klientus, iepriekš pieteicoties pa tālruni
LE 5-5555, Toronto.

MŪSU IESPĒJAS

Mūsu pūles un darbi Latvijas brīvības labā nu jau ilgst vairāk kā 30 gadus. No tiem 25 gadus esam bijuši ielikti aizstāvēšanās pozicijās. Katrs cīnītājs zina, ka visgrūtākais ir aizstāvēšanās kaŗš. Bet līdzšinējiem kaŗa vadītājiem — vecākai paaudzei — tas bija uzspiests kaŗš. Mūsu svešuma zemēm bija jāsagādā vajadzīgā informācija, bija jāapelē, bija jārod skaidrība par mūsu tautas traģēdiju, kuŗas te daudzkārt trūka. Tas nu, šķiet, ir paveikts darbs. Neviens rietumu valstsvīrs vairs nevar atrunāties, ka viņam apstākļi krievu okupētās zemēs būtu sveši, ka par tiem vairs nebūtu pieejama informācija.

Bet taisnība ir arī tiem latviešu pārstāvjiem un darbiniekiem, kas ir uzskatos, ka ar aizstāvēšanos vien neviens kaŗš nav uzvarēts. Tā nu esot pienācis laiks pāriet uzbrukumā. Tā kā mūsu kaujas lauks rietumos ir stipri ierobežots, tad bieži parādās uzskats, ka būtu vajadzīga sadarbība uz plašākas bazes ar tautu dzimtenē. Te mums var būt divi partneri — režīma noteicēji un pati tauta.

Okupācijas varas nesēji mums ieteic visiem akceptēt iekārtu, kāda tagad pastāv Latvijā. Bet kas tad ir tagadējā iekārta Latvijā? Tur ir vienīgi svešas okupācijas vara, kas varmācīgi laupījusi mūsu tautai tās lielākās vērtības — brīvību un neatkarību. Mūsu tauta tālu nav akceptējusi šo iekārtu, un vai pārestības mūsu tautai vispār kāds no mums drīkstētu aizmirst? Tāpēc ar okupācijas varas nesējiem mūsu gods nemaz neatļauj runāt. Un kas tad ir augstāks par tautas godu?

Okupācijas varai gan ir jābūt mūsu uzbrukumu objektam. Mēs arī zinām, cik tā ir jūtīga pret mūsu iebildumiem un mūsu pretestībai dzimtenē esošām norisēm. Mēs taču drīkstam un varam runāt savas apspiestās tautas vārdā un tas ir daudz.

Savos uzbrukumos okupācijas varai mums ir jāmērķē uz šādām viņas vārīgākām vietām: pirmkārt — pārkrievināšana. Tas ir sāpīgākais notikums mūsu tautas dzīvē, kaut pieminot, ka latviešu skaits mūsu tēvu zemē ir jau noslīdējis zem 57% un trešā daļa latviešu bērnu ir spiesti mācīties divu valodu skolās, otrkārt — ticības apspiešana un ateisma kultivēšana, un treškārt — mūsu jaunatnes audzināšana internacionālisma garā un nacionālais jautājums vispār.

Tie, saprotams, nav vienīgie, bet galvenie uzbrukuma mērķi, un tie arī ir jūtīgākie komūnistiskai varai.

Pati tauta dzimtenē nav vairs tā izolēta, kā tas bija senāk, kad nebija radioaparātu, nebija pasta satiksmes, nebija tūrisma iespēju. Tagad daudz kas grozījies. Mums pastāv daudzas iespējas tikt kontaktā ar savu tautu dzimtenē. Gan paturot vērā patiesību, ka katru sakaru veidu var kontrolēt un kontrolē okupācijas vara.

MŪSU UZDEVUMI

Mūsu primārais uzdevums un darbs pašreiz ir likt kopā visus spēkus, visu prasmi un visus iespējamos līdzekļus, lai Eiropas drošības konferencē mēs spētu vismaz pierādīt latviešu tautas tiesības būt brīvai un veidot savu dzīvi neatkarīgā valstī. Tas šajā koeksistences laikā ir neiedomājami grūts pasākums un tāpēc mums jau šodien jāķeŗas pie šī darba, vienojot visas mūsu tautas politiskās un sabiedriskās iespējas.

Plānojot darbus garākam laika posmam, mūsu svešumā esošo uzdevumos galvenām kārtām ietilpst divas lietas: pirmā — neatlaidīga un mērķtiecīga plānošana un darbā censties visu rietumu sabiedrisko domu novērst no pašreizējā koeksistences ceļa un panākt, lai Latvijas un mūsu tautas vārds nenozustu no darba kārtības lielvalstu parlamentos un politiski vadošo aprindu domāšanā; otrā — mūsu tautas stiprināšana dzimtenē. Te mums ir dotas daudzas iespējas, pirmkārt — pašiem rādot priekšzīmi latvietības saglabāšanā un tad turpinot uzturēt dzimtenē ucību, cīņas sparu un gribu atgriezties brīvo tautu vidū. Vēl vairāk — palikt latviešiem kā nacionālas kopības locekļiem uz laiku laikiem.

Šo pēdējo uzdevumu veikšanai mums ir atļauti daudzi ceļi, izmantojamas ir visas iespējas un līdzekļi, jo galvenais ir un paliek tautas dzīvības un brīvības jautājums.

Pirmā uzdevuma veikšana galvenā kārtā piekrīt mūsu trimdas zemju vietējo politisko partiju latviešu grupām. Arvien vairāk mums ir jāpiedalās politisko partiju darbā, un te nu ir vieta mūsu jaunajai paaudzei, mūsu jaunajai maiņai. Saprotams, ka šī uzdevuma veikšanā liela loma piekrīt arī BPLA Un visu zemju centrālām un lokālām latviešu organizācijām.

Otra uzdevuma veikšana ir atkarīga no mūsu tautas dzimtenē un iespējamiem mūsu kontaktiem ar to.

Ir zināms, ka mūsu tautieši dzimtenē dziļi pārdzīvo mūsu vēstuļu saņemšanu, tie klausās radio, ir ļoti iepriecināti par palīdzības saiņiem, par katru no rietumiem iesūtīto laikrakstu, žurnālu vai grāmatu, un it sevišķi viņus saviļņo apciemojumi, kā arī iespējas pašiem tikt ciemos vai dienesta komandējumos uz brīvajām rietumu zemēm.

Mūsu apciemojumi dzimtenē ir turienes tautiešiem tiešākais un spēcīgākais atgādinājums par kādreiz brīvo, neatkarīgo valsti, tas dod daudz spīta un spēka pretoties okupācijas varai. Viņu apciemojumi rietumos dod ieskatu brīvo tautu dzīves un demokratisko iestādījumu izpratnei.

Ir gan jāuzsveŗ, ka mūsu nostājai un stājai visos sakaru veidos ir jābūt tādai, lai tā patiešām tautu dzimtenē stiprinātu un lai vienmēr paliku korrekti pret savu tautu. Ir sāpīgi atzīties, ka daudzi apciemotāji dzimtenē ar savu bravūrību, naivumu un muļķību ir nodarījuši vairāk ļauna nekā laba.

Latvijas apciemotājiem bieži nākas tikties ar komūnistiskās partijas biedriem. Tāpēc ir nepieciešami, jau pirms braukšanas iegūt informāciju par apstākļiem dzimtenē un par komūnistiskās partijas nolūkiem un rīcību okupētā zemē.

Saprotams, ka pie jebkuŗa valda saskares ir jāizvairās no tādas rīcības, kas varētu aizvainot latviešu nacionālo lepnumu vai varētu vājināt viņu nostāju pret komūnismu.

Ir tikai viena latviešu tauta. Tās prieki, bēdas un rūpes ir katra latvieša prieki, bēdas un rūpes. 1918. gada 18. novembris ir arī visu latviešu nākotnes sapņu un ticības diena. Ir tiesa, ka šī diena vairs nav tik tuva mūsu sirdīs, kā tas bija vēl 1939. gadā, jo pasaules apvāršņi ir kļuvuši daudz miglaināki nekā tas bija toreiz. Bet ticēsim nākotnei, ticēsim Latvijai.

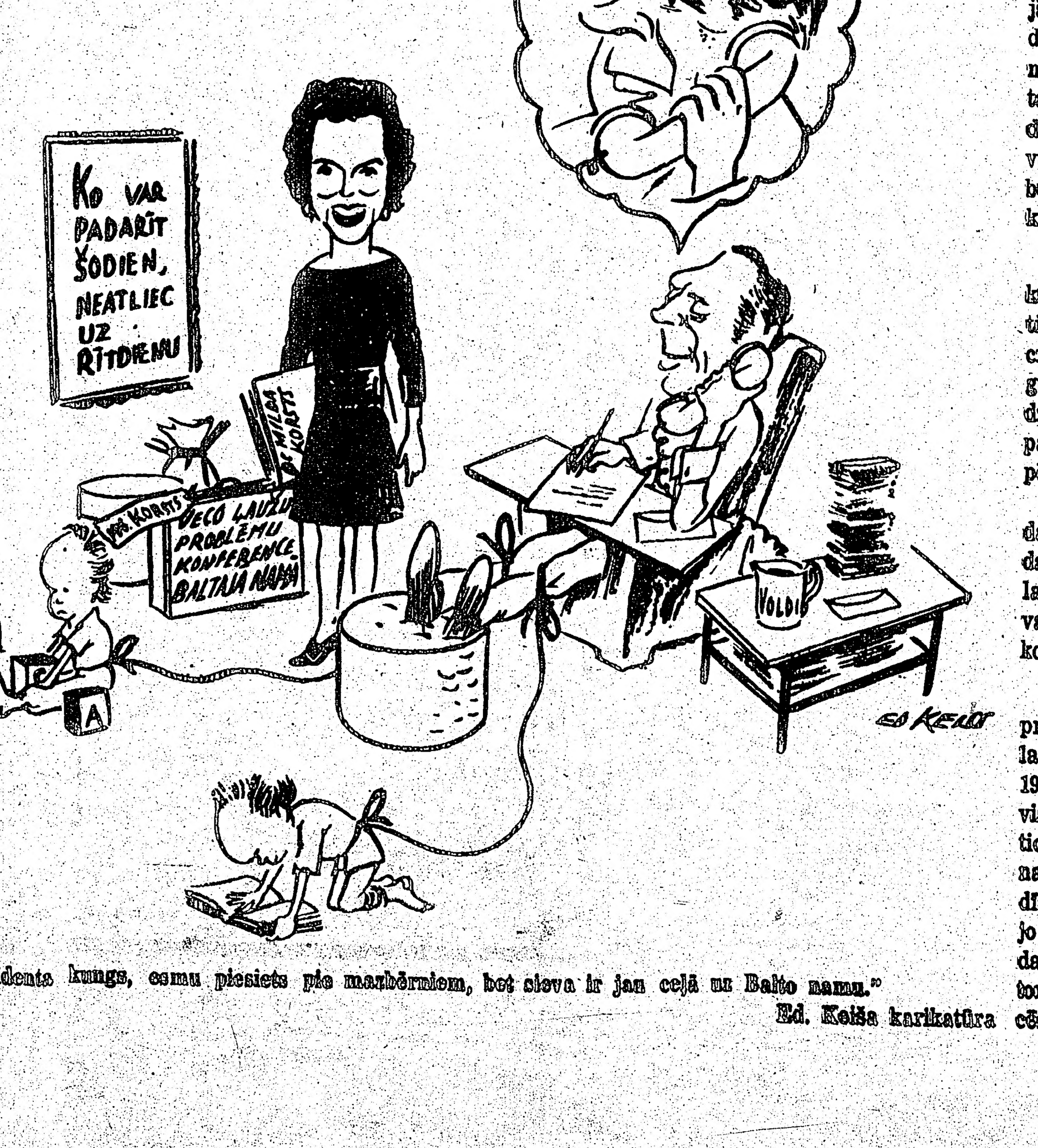

„Prezidenta kungs, esmu piesiets pie mazbērniem, bet sieva ir jau ceļā uz Balto namu."

Ed. Keiša karikatūra